

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 11.04.2000
COM (2000) 214 definitief

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

**inzake de globale richtsnoeren 2000 voor het economisch beleid
van de lidstaten en de Gemeenschap**

opgesteld overeenkomstig artikel 99, lid 2, van het Verdrag tot
oprichting van de Europese Gemeenschap

INHOUD

I.	ALGEMENE RICHTSNOEREN VOOR HET ECONOMISCH BELEID	3
1.	Inleiding.....	3
2.	Voornaamste prioriteiten en beleidseisen.....	4
2.1	Toestand van de EU-economie aan het begin van het nieuwe millennium.....	4
2.2	Voornaamste uitdagingen	5
2.3	Toepassing van de strategie: versterking van het groeipotentieel van de EU-economie	7
3.	Beleidsaanbevelingen.....	9
3.1	Op groei en stabiliteit gerichte macro-economische politiek	9
3.2	Gezonde openbare financiën	10
3.3	Verbetering van kwaliteit en houdbaarheid van de openbare financiën.....	11
3.4	Bevordering van gepaste loonontwikkelingen.....	12
3.5	Stimulering van een op kennis gebaseerde samenleving	13
3.6	Efficiënt werkende product (goederen en diensten) -markten	13
3.7	Bevordering van de kapitaalmarkten door verdere integratie en verdieping.....	14
3.8	Activering van de arbeidsmarkten.....	15
3.9	Versterking van duurzame ontwikkeling.....	16
II.	RICHTSNOEREN PER LAND.....	17
1.	België.....	17
2.	Denemarken.....	19
3.	Duitsland	21
4.	Griekenland	23
5.	Spanje.....	25
6.	Frankrijk	27
7.	Ierland.....	29
8.	Italië.....	31
9.	Luxemburg	33
10.	Nederland.....	34
11.	Oostenrijk	36
12.	Portugal	38
13.	Finland.....	40
14.	Zweden.....	42
15.	Verenigd Koninkrijk.....	44

I. ALGEMENE RICHTSNOEREN VOOR HET ECONOMISCH BELEID

1. INLEIDING

Het Verdrag bepaalt dat de lidstaten hun economisch beleid moeten voeren teneinde bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie en in het kader van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid (GREB) (artikel 98). Ook bepaalt het dat de lidstaten hun economisch beleid moeten beschouwen als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang en het moeten coördineren in het kader van de Raad (artikel 99). Daartoe heeft de Raad sedert het begin van fase 2 van de Economische en Monetaire Unie¹ op aanbeveling van de Commissie elk jaar GREB vastgesteld. Deze vormen de kern van het economische beleidscoördinatieproces en leveren het kader voor de vaststelling van de algemene beleidsdoelstellingen en -krachtlijnen van de lidstaten en de Unie. Zij krijgen nog meer betekenis door het verslag van de Raad over de economische beleidscoördinatie dat werd goedgekeurd door de Europese Raad van Helsinki en de speciale Europese Raad van Lissabon over “Werkgelegenheid, economische hervorming en sociale samenhang”, waarin de Europese Raad besloot ieder voorjaar een vergadering over economische en sociale vraagstukken te houden.

Deze GREB bouwen voort op de bestaande strategie en geven operationele inhoud aan de conclusies van de Europese Raad van Lissabon. Met name zijn zij geconcentreerd op de gevolgen op middellange en lange termijn van de structurele beleidsmaatregelen en op de hervormingen die tot doel hebben het economisch groeipotentieel, de werkgelegenheid en de sociale samenhang te bevorderen, alsook op de overgang naar een op kennis gebaseerde economie. Het Cardiff- en het Luxemburg-proces

zullen hun respectieve onderwerpen uitvoeriger behandelen. Bovendien heeft de verschuiving van de klemtoon in de GREB ook te maken met het feit dat de conclusies van Lissabon vooral betrekking hadden op de vereenvoudiging en de stroomlijning van alle bestaande instrumenten. Om de coördinatie te verbeteren wordt op de Raad, in andere samenstellingen, een beroep gedaan om een bijdrage te leveren aan de voorbereiding van de GREB door de ECOFIN-Raad.

De achtergrond van de GREB 2000 wordt gevormd door de economische situatie en de vooruitzichten uit de voorjaarsprognoses 2000 van de Commissie. De Commissie heeft bovendien gedacht aan de behoefte aan synergieën tussen de verschillende coördinatieprocessen, met name de werkgelegenheidsrichtsnoeren en het toezicht op de structurele hervormingen. Bij de opstelling van de aanbeveling voor de GREB 2000 heeft de Commissie ten slotte ook geput uit de bevindingen en conclusies van haar verslag over de tenuitvoerlegging van de GREB 1999. In dit laatste werd geconcludeerd dat de GREB 1999 naar behoren ten uitvoer zijn gelegd. Er is een bevredigende macro-economische politiek gevoerd. De hervormingen van de arbeidsmarkten geven echter uiteenlopende resultaten te zien: in veel lidstaten werd een actief arbeidsmarktbeleid gevoerd, maar slechts in weinige werden de uitkeringsregelingen en de stringente wetgeving op de arbeidsbescherming aangepast. De economische hervormingen gaven vooral vooruitgang te zien bij de tenuitvoerlegging van de interne-marktwetgeving en de liberalisatie van de sectoren telecommunicatie en elektriciteit. Enige, maar niet voldoende verbetering is waar te nemen bij het in de hand houden van de staatssteun en de ontwikkeling van de risicokapitaalmarkten. Weinig vooruitgang is gerealiseerd op een aantal andere terreinen, waaronder de naleving van de voorschriften voor overheidsaanbestedingen en de bevordering van O&O en innovatie.

¹ Vooruitlopend op fase 2 van de Economische en Monetaire Unie, die begon op 1 januari 1994, werden de eerste GREB aangenomen in december 1993. Sedertdien werden de GREB vastgesteld in de zomer van elk jaar.

2. VOORNAAMSTE PRIORITEITEN EN BELEIDSEISEN

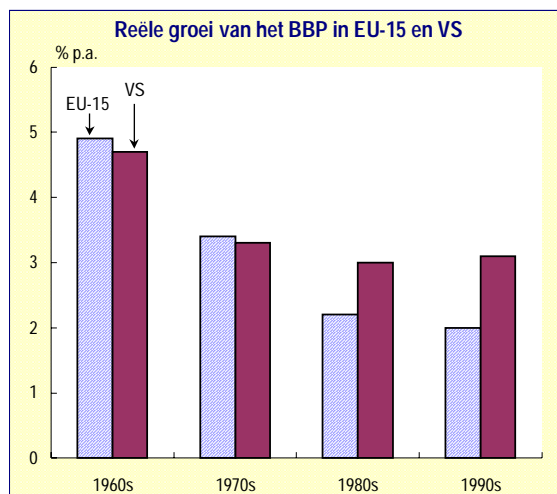
2.1 Toestand van de EU-economie aan het begin van het nieuwe millennium

De erfenis van de jaren negentig - In het laatste decennium heeft de Europese Unie de economische integratie aanzienlijk bevorderd en een solide kader voor de economische politiek gecreëerd. De interne markt is grotendeels voltooid en voorheen overgereguleerde bedrijfstakken zijn geliberaliseerd en aan de krachten van de concurrentie onderworpen. Er is een op stabiliteit gerichte monetaire politiek tot stand gebracht, welke wordt ondersteund door een gezonde budgettaire politiek en de gewenste loonontwikkelingen. De euro is met succes ingevoerd. Een algemeen kader is aanwezig voor de coördinatie van de economische politiek en het werkgelegenheidsbeleid.

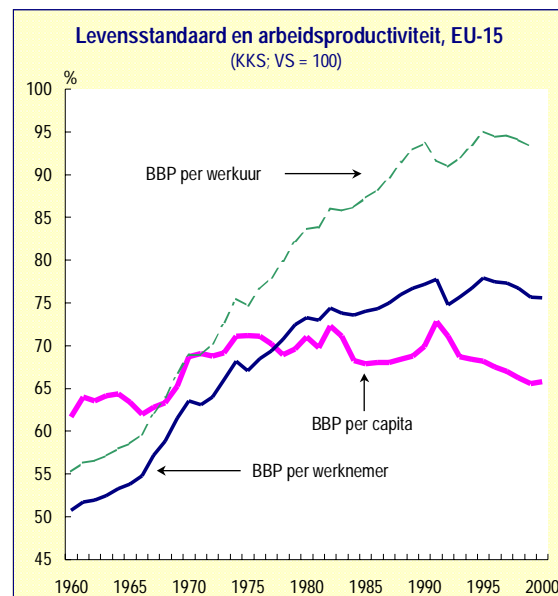
Ondanks deze indrukwekkende prestaties waren de economische resultaten van de Europese Unie in de jaren negentig teleurstellend, zowel in vergelijking met het verleden als met de Verenigde Staten.

De economische groei was relatief zwak, de werkgelegenheid vertoonde geen netto groei en de werkloosheid is nog steeds groter dan aan het begin van het decennium. De levensstandaard in de EU ligt gemiddeld ongeveer 35% lager dan in de Verenigde Staten, ondanks de convergentie van de productie per werkuur naar het VS-peil na een inhaalbeweging die vier decennia heeft geduurd. De grote achterstand in inkomen per hoofd van de bevolking is voor een deel toe te schrijven aan de lage en stagnerende participatie- en werkgelegenheidspercentages. Bovendien zijn de investeringen in de EU in de jaren negentig reëel nauwelijks toegenomen en is de investeringsquote nog gedaald, terwijl de investeringen in de Verenigde Staten bijna verdubbeld zijn.

De paradox tussen de indrukwekkende verbetering van de kadervoorwaarden en de teleurstellende economische resultaten wijst op de ernst van de macro-economische onevenwichtigheden en structurele rigiditeiten die heersten aan het begin van het vorige decennium. Deels weerspiegelt hij ook de late start van de economische hervormingen in veel lidstaten en de tijd die verloopt voordat een beleidsmix vruchten afwerpt. In dit verband moet worden opgemerkt dat verschillende lidstaten in het laatste decennium zeer goede economische resultaten hebben geboekt. Hoewel de meeste aan

Bron: diensten van de Commissie.

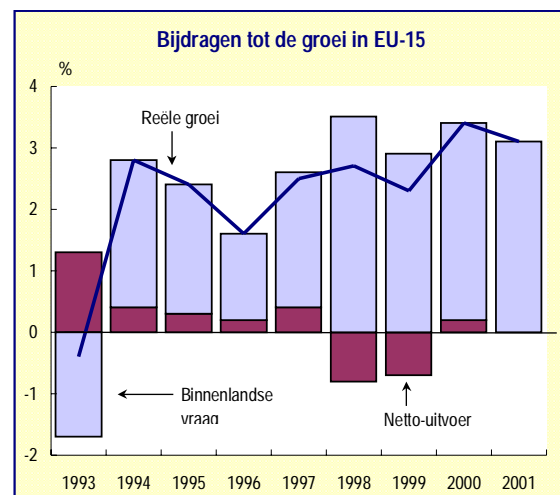

Bron: diensten van de Commissie.

het begin van de jaren negentig ook door de recessie werden getroffen, beleefden zij daarna een krachtig herstel waardoor de werkloosheid aanzienlijk afnam, in sommige gevallen tot een peil dat niet was geëvenaard sedert het begin van de jaren zeventig. Uiteraard speelden nationale factoren een rol, maar deze landen hebben gemeen dat hun snelle macro-economische aanpassing hand in hand ging met een algemeen structureel hervormingspakket en dat deze onderling versterkende strategie vastberaden ten uitvoer werd gelegd.

Begin van een virtueuze cirkel – Sedert het begin van de zomer 1999, toen de laatste GREB werden vastgesteld, valt in de Unie een steeds krachtiger en algemener economisch herstel waar te nemen. Onder invloed van een ondersteunend macro-economisch beleid, een concurrerende wisselkoers van de euro en de dynamische economische bedrijvigheid in de wereld zal de opleving dit jaar en daarna nog aan snelheid winnen. Op de product- en arbeidsmarkten van de meeste lidstaten is nog sprake van stagnatie, maar de investeringsactiviteit zal naar verwachting aanzienlijk aantrekken, zodat mag worden gerekend op een solide groei die niet wordt belemmerd door capaciteitsbeperkingen en die geen inflatoire spanningen doet ontstaan, indien, zoals verwacht, het loonverloop aangepast blijft. In de landen waar het herstel al verder gevorderd is zijn er evenwel tekenen die wijzen op knelpunten en oververhittingsrisico's. Bovendien heeft de depreciatie van de euro samen met de sterke stijging van de aardolieprijzen het risico op invoer van inflatie verhoogd.

De banenschepping heeft zich krachtig voortgezet naarmate de groei rijker aan werkgelegenheid werd, waardoor het werkloosheidspercentage geleidelijk is gedaald. Tegen de achtergrond van gunstige groeivoorzichten, aanhoudende verschuivingen naar meer arbeidsintensieve dienstensectoren en de inspanningen om het effectieve arbeidsaanbod te verhogen, zal de werkgelegenheid zich sterk blijven uitbreiden en de werkloosheid verder afnemen.

Bron: diensten van de Commissie.

De opgeklarde economische vooruitzichten zijn ten dele het gevolg van gunstige conjunctuurfactoren, maar nog meer van een vaardig macro-economisch beleid dat in toenemende mate wordt ondersteund door een passend structureel beleid. Als de beleidsaanbevelingen van deze GREB vastberaden ten uitvoer worden gelegd, zal de EU-economie in een positieve spiraal treden van krachtige groei, hoog vertrouwen en uitbreiding van de werkgelegenheid. Derhalve is een jaarlijkse groei van ongeveer 3% voor de EU als geheel een realistische voorspelling voor de komende jaren.

2.2 Voornaamste uitdagingen

Tegen deze gezonde achtergrond worden de Europese beleidsmakers in de komende jaren en daarna geconfronteerd met nieuwe uitdagingen en kansen. De voornaamste uitdagingen zijn: terugkeer tot volledige werkgelegenheid, overgang naar een op kennis gebaseerde economie, de snelle vergrijzing van de bevolking en verbetering van de sociale cohesie. Alle lidstaten staan voor deze uitdagingen, maar er zijn grote verschillen in de mate waarin zij eraan zijn blootgesteld en de mate waarin zij zich al hebben voorbereid.

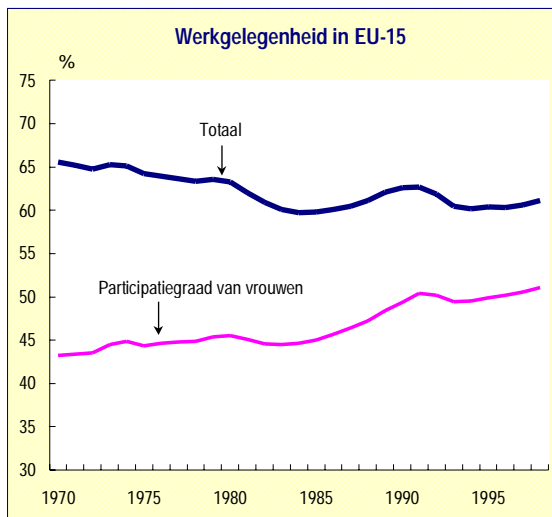
Herstel van de volledige werkgelegenheid -

Hoewel de werkloosheid geleidelijk is afgenomen tot ongeveer 9% van de beroepsbevolking in de Unie, is zij nog onaanvaardbaar hoog en zijn er in de meeste lidstaten nog aanzienlijke verschillen tussen mannen en vrouwen. Bovendien zijn de werkgelegenheids- en participatiepercentages in de Unie zeer laag, vooral die van vrouwen en oudere werknemers in veel landen. Het niet-deelnemen aan de arbeidsmarkt leidt tot aanzienlijke economische en sociale kosten. Terugkeer tot volledige werkgelegenheid blijft derhalve de hoofddoelstelling van de economische en sociale politiek en zal vooral worden verwezenlijkt door banen te scheppen in de dienstensector, de participatiegraad van de vrouwen te verhogen en oudere werknemers te reïntegreren. Zoals de bijzondere Europese Raad van Lissabon heeft beklemtoond, is het algemene doel het werkgelegenheidspercentage op te trekken van het huidige gemiddelde van 61% tot zo dicht mogelijk bij 70% in 2010, en de participatiegraad van de vrouwen van 51 tot 60%, voor de EU als geheel. Als deze doelstellingen op middellange tot lange termijn worden gehaald, zou de EU-economie niet alleen op een duurzaam hoger groeipad komen, maar zouden ook de openbare financiën en de sociale zekerheid van de lidstaten aanzienlijk worden verlicht en zou de sociale uitsluiting effectief kunnen worden bestreden.

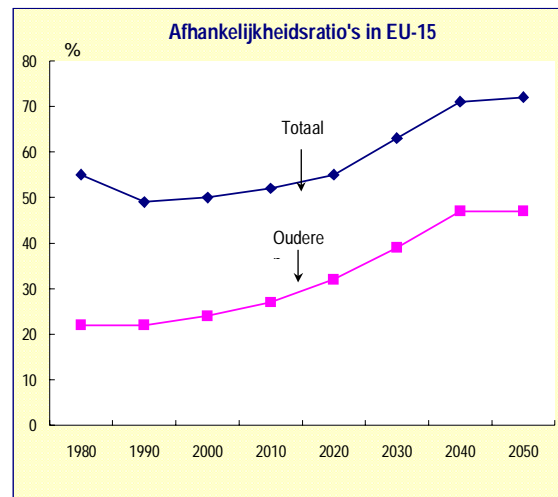
Bevordering van de overgang naar een op kennis gebaseerde economie -

Innovatie en vermeerdering van kennis worden steeds meer de drijvende krachten achter concurrentievermogen, productiviteit, economische groei, werkgelegenheid en levensstandaard. De Unie loopt achter op de Verenigde Staten wat betreft innovatiecapaciteit - en de achterstand is sedert het midden van de jaren negentig nog groter geworden - en ook wat betreft de productie en verspreiding van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Voorts zijn er ernstige kwalificatietekorten, voornamelijk op het gebied van natuurwetenschappen en techniek, en ontbreekt het aan basiskennis op ICT-gebied bij alle werknemers en aan de deskundige kennis die nodig is in de informatiemaatschappij. Er is dus behoefte aan aanpassing van de economische structuren, betere allocatie van de middelen tussen sectoren, bedrijven en activiteiten en afstemming van kwalificaties op beroepen.

Vergrijzing van de bevolking – Vanaf 2010 zal de EU een sterke stijging van het aandeel van de oudere, niet-actieve leeftijdsgroepen en een afname van de beroepsbevolking kennen. Afgezien van de mogelijk belangrijke effecten hiervan op de totale besparingen, zal de stijgende afhankelijkheidsratio aanzienlijke gevolgen hebben voor de bijdrage van de factor arbeid aan de economische groei en de houdbaarheid

Bron: diensten van de Commissie.

Opmerking: Totale afhankelijkheidsratio = aantal personen in de leeftijdsgroepen 0-14 en 65+ gedeeld door aantal personen in de actieve leeftijd 15-64 jaar.
Afhankelijkheidsratio van ouderen = aantal personen in de leeftijdsgroep 65+ gedeeld door aantal personen in de actieve leeftijdsgroep 15-64 jaar.
Bron: diensten van de Commissie.

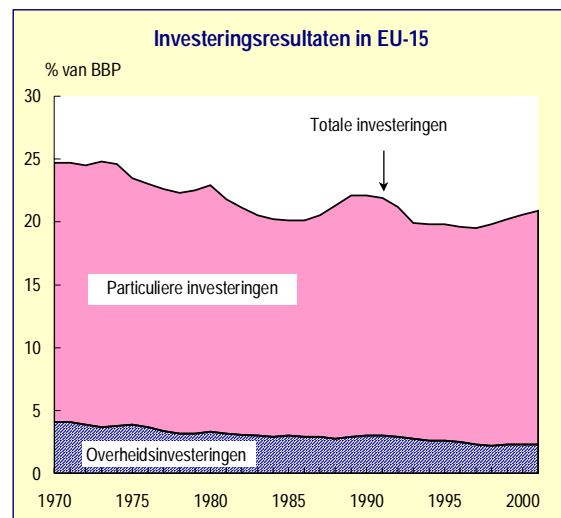
van de openbare financiën. Een stijging van de afhankelijkheidsratio zal leiden tot lagere economische groei, tenzij zij wordt gecompenseerd door een aanhoudende verbetering van de factorproductiviteitsgroei. Wat de budgettaire gevolgen van de vergrijzing betreft zal een ongewijzigd beleid leiden tot een sterke stijging van de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg. De lidstaten dienen dit probleem aan te pakken door alomvattende strategieën, bestaande uit maatregelen om de houdbaarheid van de openbare financiën te verzekeren, hervorming van de pensioen- en gezondheidszorgstelsels en stimulansen ter verhoging van de participatiegraad, vooral die van oudere werknemers. In verband met deze uitdaging heeft de Europese Raad van Lissabon aangedrongen op nauwere samenwerking tussen de lidstaten, met name wat betreft de ontwikkeling van de sociale bescherming op langere termijn.

Verbetering van de sociale cohesie - Hoewel de Europese burger gemiddeld een hoge levensstandaard heeft en sociaal goed beschermd is, is er nog steeds zeer veel sociale uitsluiting. Werkloosheid blijft de voornaamste oorzaak daarvan. De uitsluiting is met name toe te schrijven aan de hoge langdurige werkloosheid en het geconcentreerde karakter van de werkloosheid (bepaalde regio's, gemeenschappen, sociale groepen en categorieën werknemers). Hoewel dit probleem ook andere dan arbeidsmarktaspecten heeft, is de beste bescherming tegen sociale uitsluiting een baan. De belangrijkste bijdrage die de economische politiek op dit punt kan leveren, is dan ook het scheppen van betere kadervoorwaarden voor hoge werkgelegenheid en lage werkloosheid.

2.3 Toepassing van de strategie: versterking van het groeipotentieel van de EU-economie

De doelstellingen herstel van volledige werkgelegenheid, schepping van een op kennis gebaseerde economie, voorbereiding op de vergrijzing van de bevolking en behoud van sociale samenhang zijn met elkaar verbonden en moeten worden nagestreefd door een coherente, allesomvattende economische beleidsstrategie voor de middellange tot lange termijn. Het zwaartepunt moet liggen op de capaciteit van de EU-economie om gedurende een langere periode een hoge niet-inflatoire groei te genereren. Hoewel deze doelstellingen bij de huidige conjuncturele opleving in het verschiep komen te liggen, blijft de vraag of verdere vooruitgang kan worden geboekt zonder een aanzienlijke verhoging van de potentiële groei van de Europese economie. Het beleid dient derhalve te worden gericht op:

- behoud van een op groei en stabiliteit gerichte macro-economische politiek;
- bevordering van een op kennis gebaseerde economische bedrijvigheid;
- spoedige, grondige, algemene hervormingen van de product-, kapitaal- en arbeidsmarkten; en
- modernisering van de stelsels van sociale bescherming.

Bron: diensten van de Commissie.

Deze vier beleidsreacties zijn alle van groot belang. Zij hangen met elkaar samen, ondersteunen elkaar en moeten tegelijk worden uitgevoerd om de voornaamste uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Gezonde macro-economische voorwaarden zijn het beste vertrekpunt om zo spoedig mogelijk de vruchten van de ontwikkeling naar een kenniseconomie en van de economische hervormingen te kunnen oogsten. Anderzijds zullen efficiënt werkende markten en gemoderniseerde stelsels van sociale zekerheid de macro-economische beleidsmaatregelen doeltreffender maken. Kortom, een effectief beleid vergt een alomvattende aanpak, wat op zijn beurt de consumenten en de investeerders meer vertrouwen zal geven en aldus sneller baten zal opleveren. De expliciete relatie tussen de behoefte aan hervormingen en de verwezenlijking van de voornaamste doelstellingen van de Unie, met name volledige werkgelegenheid en sociale cohesie, zal de steun van de samenleving voor de strategie en het proces van veranderingen dat zij inhoudt, in de hand werken.

De hoofdpunten van de strategie worden hierna opgesomd; de specifieke aanbevelingen volgen in deel 3. Deze strategie zou door alle beleidsactoren moeten worden gevolgd en op gecoördineerde wijze ten uitvoer gelegd, teneinde een evenwichtige en algemene beleidsmix te bereiken die tot onderling versterkende voorwaarden leidt voor werkgelegenheidsschepping, innovatiecapaciteit, kennisverwerving en vermindering van de sociale uitsluiting:

- (i) op groei en stabiliteit gerichte macro-economische politiek;
- (ii) gezonde openbare financiën;
- (iii) verbetering van kwaliteit en houdbaarheid van de openbare financiën;

- (iv) bevordering van de gepaste loonontwikkelingen;
- (v) stimulering van de kenniseconomie;
- (vi) efficiënt werkende product (goederen en diensten) -markten;
- (vii) bevordering van de kapitaalmarkten door verdere integratie en verdieping;
- (viii) activering van arbeidsmarkten; en
- (ix) versterking van duurzame ontwikkeling.

*

* *

De lidstaten staan over het algemeen voor dezelfde uitdagingen en beleidsbehoeften. De algemene aanbevelingen die in deel 3 worden gegeven gelden dan ook voor alle lidstaten. Er zijn evenwel grote verschillen tussen de lidstaten wat betreft economische resultaten en vooruitzichten, alsook structuren en instellingen. Dit betekent dat de beleidsprioriteiten in iedere lidstaat iets anders liggen. Daarom worden in deel II economische richtsnoeren voor ieder land afzonderlijk gegeven. In dit verband moet worden opgemerkt dat de lidstaten momenteel hun actieplannen voor de werkgelegenheid herzien in het licht van de werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 2000. De richtsnoeren per land vormen dus, wat de arbeidsmarktvraagstukken betreft, een aanvulling op de werkgelegenheidsrichtsnoeren 2000 en een ondersteuning van de tenuitvoerlegging van de herziene nationale actieplannen.

3. BELEIDSAANBEVELINGEN

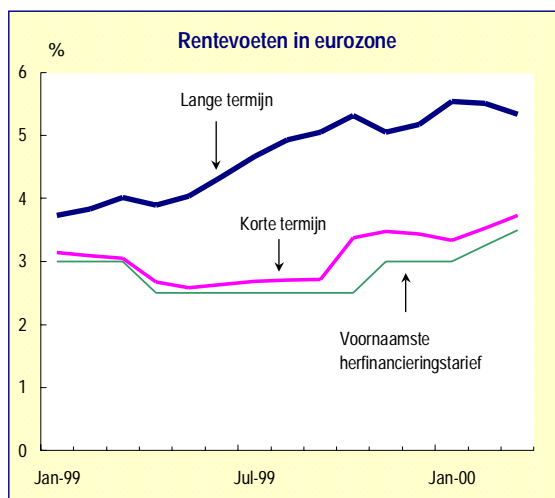
3.1 Op groei en stabiliteit gerichte macro-economische politiek

De macro-economische beleidsmix speelt een hoofdrol in de bevordering van de groei en de werkgelegenheid en het behoud van prijsstabiliteit. Op korte termijn moet hij het herstel ondersteunen en zorgen voor een volledige verwezenlijking van het groeipotentieel. Op middellange termijn moet de mix bijdragen tot kadervoorwaarden die de economie op een houdbaar, hoger, niet-inflatoir groei- en werkgelegenheidspad moeten brengen, onder meer door adequate besparingen en investeringen. In de eurozone bestaat een passend beleid uit:

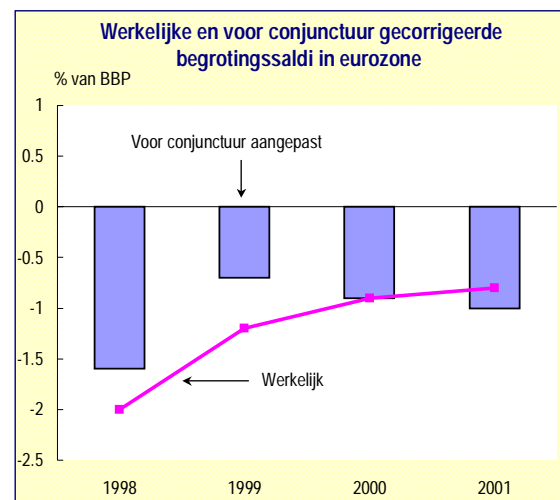
- i. een monetaire politiek die gericht is op behoud van prijsstabiliteit overeenkomstig het Verdrag;
- ii. volgehouden inspanningen om zo snel mogelijk een begrotingsevenwicht of -overschot te bereiken en op middellange termijn te behouden (zie punt 3.2); en
- iii. een verantwoordelijk gedrag vanwege de sociale partners om een loonontwikkeling te bereiken die verenigbaar is met prijsstabiliteit en werkgelegenheidsschepping (zie punt 3.4).

De lidstaten buiten de eurozone, die verantwoordelijk blijven voor hun eigen monetaire en wisselkoerspolitiek, moeten eveneens een op stabiliteit gerichte macro-economische politiek blijven voeren, welke de basis is voor een volgehouden groei en banenschepping. Dit houdt in dat zij:

- iv. hun convergentieprogramma nauwgezet blijven uitvoeren;
- v. hun monetaire en budgettaire politiek zodanig voeren dat de prijsstabiliteit en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën behouden blijven en waar nodig verbeterd. Daardoor zullen zij zich ook voorbereiden op de invoering van de euro; en
- vi. een gezonde monetaire en budgettaire politiek voeren om hun wisselkoersverplichtingen te kunnen nakomen (Denemarken en Griekenland, de twee lidstaten die deelnemen aan het WKM2) of hun inflatiedoelstelling te halen en aldus de voorwaarden voor wisselkoersstabiliteit tot stand te brengen (Zweden en het Verenigd Koninkrijk, de twee lidstaten met een rechtstreeks inflatiestreefcijfer).

Bron: diensten van de Commissie.

Bron: diensten van de Commissie.

3.2 Gezonde openbare financiën

Een gezonde begrotings situatie, in overeenstemming met het stabiliteits- en groeipact, schept de voorwaarden voor een goede werking van de automatische stabilisatoren zonder risico op overschrijding van de begrotingstekortdrempel van 3% van het BBP. Ook draagt zij ertoe bij dat de rentevoeten laag blijven, het "incrowden" van investeringen, de schuldquote verder kan worden verlaagd en het vertrouwen van de investeerders wordt verhoogd door een grotere geloofwaardigheid van het budgettaire raamwerk van de EMU. Daar verwacht wordt dat de groei het potentiële percentage zal overschrijden, is een procyclische koers van de begrotingspolitiek niet aan te raden. Omdat geen verbetering van de achterliggende tekortpositie wordt verwacht voor de eurozone en evenmin voor de EU als geheel, blijft behoefte bestaan aan verdere budgettaire consolidatie-inspanningen. Wegens de economische en budgettaire verschillen tussen de lidstaten moeten de draagwijdte, de timing en de snelheid van verdere aanpassingen worden afgestemd op de omstandigheden in elk land. In het algemeen moeten de lidstaten evenwel:

- i. profiteren van de beter dan verwachte economische groei, teneinde in 2000 een begrotings situatie te bereiken die duidelijk onder de doelstellingen ligt die in de geactualiseerde stabiliteits- en convergentieprogramma's zijn opgenomen. Dit is in overeenstemming met de aanbeveling van vorig jaar om de begrotingscorrecties voor het grootste deel al in 2000 uit te voeren en zal trouwens in de meeste lidstaten gemakkelijker te halen zijn dankzij de beter dan verwachte resultaten van 1999;
- ii. vroeger dan in de geactualiseerde stabiliteits- en convergentieprogramma's is gepland, een begrotingsevenwicht of -overschot trachten te bereiken, zodat uiterlijk in 2001 voldoende ruimte zal bestaan om de gevolgen van negatieve conjunctuurfluctuaties op te vangen; en

- iii. waar nodig meer budgettaire consolidatie-inspanningen leveren dan de minimumeisen van het stabiliteits- en groeipact, teneinde extra ruimte voor conjuncturele stabilisatie te creëren, onverwachte budgettaire ontwikkelingen op te kunnen vangen, de schuld sneller te doen afnemen en zich voor te bereiden op de budgettaire gevolgen van de vergrijzing van de bevolking.

Netto financieringsoverschot (+) of -tekort(-)
van de overheid volgens de geactualiseerde stabiliteits- en convergentieprogramma's (in % van het BBP)

	Datum ¹⁾	1999 ²⁾	2000	2001	2002	2003
Stabiliteitsprogramma's						
B	12/99	-0,9	-1,0	-0,5	0,0	0,2
D	12/99 ³⁾	-1,1	-1,0	-1,5	-1,0	-0,5
E	01/00	-1,1	-0,8	-0,4	0,1	0,2
F ⁴⁾	01/00	-1,8	-1,7	-1,2	-0,7	-0,3
IRL	12/99	2,0	1,2	2,5	2,6	n.a.
I	01/00	-1,9	-1,5	-1,0	-0,6	-0,1
L	02/00	2,4	2,5	2,6	2,9	3,1
NL ⁵⁾	11/99	0,5	-0,6	-1,3	-1,1	n.a.
A	03/00	-2,0	-1,7	-1,5	-1,4	-1,3
P	02/00	-2,0	-1,5	-1,1	-0,7	-0,3
FIN	09/99	2,3	4,7	4,2	4,6	4,7
EUR-11		-1,2	-1,1	-1,0	-0,6	-0,2
Convergentieprogramma's						
DK	12/99	3,0	2,1	2,2	2,3	2,5
EL	12/99	-1,6	-1,2	-0,2	0,2	n.a.
S	11/99	1,9	2,1	2,0	2,0	n.a.
UK ⁶⁾	12/99	1,2	0,2	0,2	-0,1	-0,4
EU-15		-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,2

1) Datum van goedkeuring.

2) Resultaat.

3) Addendum bij het geactualiseerde stabiliteitsprogramma van februari 2000.

4) Gunstig scenario. Prognoses van voorzichtig scenario: -1,3, -0,9 en -0,5% van het BBP in respectievelijk 2001, 2002 en 2003.

5) Voorzichtig scenario. Het programma bevat ook een gemiddeld en een gunstig scenario. De prognoses van dit laatste zijn: -0,5 en 0% van het BBP in respectievelijk 2001 en 2002.

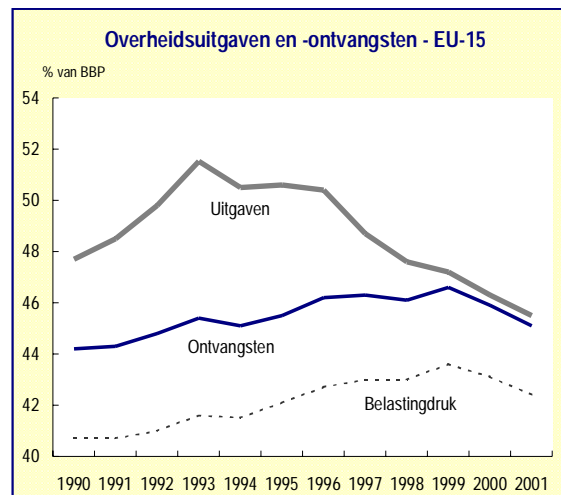
6) 1999: resultaat van kalenderjaar. Programmegevens voor begrotingsjaar.

Bron: Diensten van de Commissie.

3.3 Verbetering van kwaliteit en houdbaarheid van de openbare financiën

De gunstige economische vooruitzichten maken het mogelijk algemene hervormingen door te voeren, zoals herstructurering van de uitgaven en verlichting van de belastingdruk, en tegelijk de consolidatie voort te zetten. De samenstelling en kwaliteit van de budgettaire consolidatie zijn van belang voor de bevordering van de werkgelegenheid en een soepele werking van de EMU. De overheidsuitgaven moeten worden geherstructureerd om de investeringen in materieel en immaterieel kapitaal te ondersteunen en het groeipotentieel van de economie te verhogen; belastinghervormingen die gericht zijn op verlaging van de belastingdruk en opheffing van distorsies zullen een essentiële rol spelen in de verhoging van het groei- en werkgelegenheidspotentieel. Bovendien moeten de belastingstelsels worden afgestemd op de uitdagingen van de economische integratie en de technische veranderingen. De stelsels van sociale zekerheid moeten de economische veranderingen ondersteunen en worden aangepast om de arbeid aantrekkelijk te maken, arbeidsbelemmeringen op te heffen en op een efficiënte wijze kwaliteitsdiensten aan te bieden. Tegelijkertijd moet door modernisering van de welvaartsstaat worden gezorgd dat de opkomende "nieuwe economie" de sociale problemen van werkloosheid, uitsluiting en armoede niet vergroot. Het is nodig de houdbaarheid van de openbare financiën op middellange en lange termijn te verzekeren en daarbij rekening te houden met demografische en andere structurele ontwikkelingen op lange termijn. De lidstaten moeten:

- i. hun begrotingssituatie verbeteren, eerder door uitgavenbeperkingen dan door belastingverhogingen;
- ii. mechanismen en instellingen invoeren of stimuleren die ertoe bijdragen de uitgaven in de hand te houden, zodat de belastingen kunnen worden verlaagd zonder het bereiken of instandhouden van een gezonde begrotingssituatie in gevaar te brengen; in dit verband moeten zij stringente normen voor de middellange termijn vaststellen voor de jaarlijkse stijging van de primaire uitgaven, zodat de reële verhoging van de uitgaven ver onder de reële groei op middellange termijn blijft;
- iii. de overheidsuitgaven herstructureren ten voordele van de investeringen in materieel en menselijk kapitaal, O&O, innovatie en informatietechnologie, alsook met het oog op actieve arbeidsmarktmaatregelen in overeenstemming met de werkgelegenheidsrichtsnoeren;

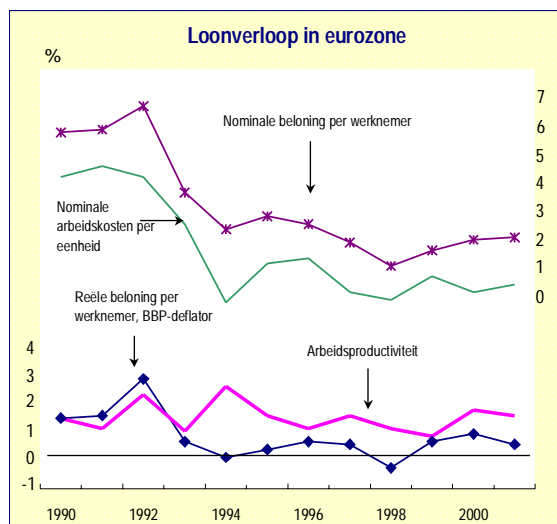
Bron: diensten van de Commissie.

- iv. de uitkeringsregelingen herzien ter bevordering van de werkgelegenheid; de pensioenen en gezondheidszorg herzien ter verhoging van de doelmatigheid; en rekening houden met de vergrijzing van de bevolking;
- v. de belastingdruk verlagen, vooral die op de laagstbetaalden, binnen het kader van een voortgezette budgettaire consolidatie;
- vi. de doelmatigheid en doorzichtigheid van de belastingstelsels verbeteren, vooral door verbreding van de belastinggrondslag, verlaging van de belastingtarieven en toepassing van de vereiste handhavingprocedures;
- vii. het BTW-stelsel hervormen door vereenvoudiging en modernisering van de voorschriften, een meer uniforme toepassing van de bestaande bepalingen en versterking van de administratieve samenwerking; de lopende discussies over de belasting op e-handel afsluiten, want deze is van groot belang voor de goede werking van de interne markt; en
- viii. de belastingcoördinatie voortzetten om schadelijke belastingconcurrentie te voorkomen; een overeenkomst bereiken over het belastingpakket in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van Helsinki van december 1999.

Evenals de lidstaten moet de Gemeenschap begrotingsdiscipline aan de dag leggen. Dit geldt voor alle rubrieken van de financiële vooruitzichten, onder naleving van het interinstitutioneel akkoord over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure. Gestreefd moet worden naar een flexibele allocatie van de middelen van de Gemeenschap om de economische effecten van de EU-begroting te verhogen.

3.4 Bevordering van gepaste loonontwikkelingen

De ontwikkeling van de loonkosten in de lidstaten mag de uiteenlopende economische en werkgelegenheidssituatie weerspiegelen. De regeringen kunnen de juiste kadervoorwaarden tot stand brengen om de onderhandelingen van de sociale partners te vergemakkelijken. Opdat het loonverloop zou bijdragen tot een werkgelegenheidsvriendelijke beleidsmix, is het nodig dat de sociale partners een verantwoordelijk gedrag aan de dag blijven leggen en loonovereenkomsten sluiten die in overeenstemming zijn met de algemene principes van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid. Dit houdt in:

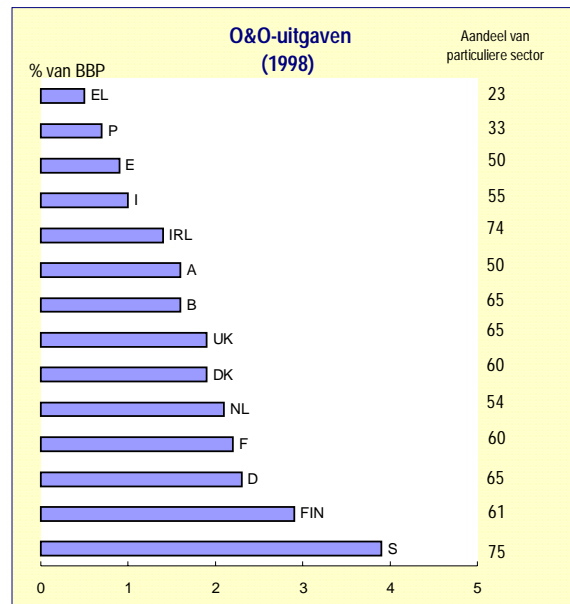
Bron: diensten van de Commissie.

- i. de nominale loonstijgingen moeten verenigbaar blijven met prijsstabiliteit. In de eurozone moeten zij dus in overeenstemming zijn met de doelstelling van de ECB inzake prijsstabiliteit. Er kunnen nog verschillen zijn tussen de lidstaten, maar het is essentieel dat het loonverloop in elk land is afgestemd op nationale economische omstandigheden;
- ii. de reële verhoging van de lonen moet in verhouding staan tot de stijging van de arbeidsproductiviteit, waarbij rekening moet worden gehouden met de behoefte aan versterking, waar nodig, en vervolgens instandhouding van de rentabiliteit van capaciteitsverhogende en werkgelegenheidschepende investeringen. Dit betekent dat in landen waar de algemene groei van de arbeidsproductiviteit vertraagt, minder ruimte is voor reële loonsverhogingen. Arbeidstijdverkortingen mogen niet leiden tot een reële stijging van de arbeidskosten per eenheid product. Opdat de hogere rentabiliteit tot uitbreiding van de investeringen in de Unie zou leiden, is het van essentieel belang een voor de investeringen bevorderlijk klimaat te scheppen in termen van vraagverloop, arbeidsmarktvoorwaarden, belastingen en regelgeving;
- iii. bij de bepaling van de lonen tijdens de collectieve onderhandelingen moet rekening worden gehouden met productiviteitsverschillen (volgens bekwaamheid, kwalificaties of geografisch gebied); en
- iv. het beleid ter vermindering van de loonverschillen tussen mannen en vrouwen als gevolg van de facto discriminatie moet worden voortgezet.

3.5 Stimulering van een op kennis gebaseerde samenleving

De Europese Unie moet haar innovatiecapaciteit verbeteren als essentieel onderdeel van haar strategie ter bevordering van groei en werkgelegenheid. De effecten van de verspreiding van innovaties en technologie zullen beperkt blijven, tenzij zij deel uitmaken van een algemeen hervormingsproces op de product-, kapitaal- en arbeidsmarkten. Concurrentie en goed functionerende financiële markten zijn van essentieel belang voor de bevordering van innovaties en de verspreiding van technologie. De lidstaten moeten:

- i. de deelname van de particuliere sector in de financiering van O&O stimuleren, in het bijzonder door fiscale maatregelen en verbetering van de werking van de risicokapitaalmarkten;
- ii. de concurrentie op de product- en kapitaalmarkten aanmoedigen om het bedrijfsleven meer prikkels te geven om te innoveren en de verspreiding van technologie en informatie te bevorderen;
- iii. de openbare financiering van basisonderzoek op het gepaste niveau brengen, kenniscentra creëren en de samenwerking tussen onderzoekinstellingen en het bedrijfsleven stimuleren;
- iv. goedkope en snelle toegang tot het internet mogelijk maken;
- v. maatregelen nemen om de versnippering en segmentering van O&O te verminderen en de samenwerking in de EU intensiveren, teneinde een Europese ruimte van onderzoek en innovatie tot stand te brengen; de vorming van netwerken tussen onderzoekcentra tegen 2001 bevorderen en belemmeringen voor de mobiliteit van onderzoekers tegen 2002 afschaffen; op basis van een voorstel van de Commissie tegen eind 2001 een Europees octrooisysteem invoeren; en

Opmerking: de gegevens hebben betrekking op het deel van O&O dat door de particuliere sector wordt uitgevoerd.

Bron: diensten van de Commissie en OESO.

- vi. meer inspanningen leveren op het gebied van onderwijs en opleiding, zowel particulier als openbaar, om de aanpasbaarheid van de beroepsbevolking te verhogen en het ontstaan van werkloosheid en sociale uitsluiting door gebrek aan vaardigheden te voorkomen; levenslang leren van informatiemaatschappijvaardigheden stimuleren; tegen 2010 het aantal jongeren van 18 tot 24 jaar met alleen een diploma van lager secundair onderwijs met de helft verminderen; het aantal onderzoekers en ingenieurs verhogen; aan alle scholen het internet en de multimediamiddelen ter beschikking stellen tegen eind 2001 en de vereiste vakbekwaamheid van leerkrachten tegen eind 2002; de informatietechnologie op ruimere schaal gebruiken op de scholen.

3.6 Efficiënt werkende product (goederen en diensten) - markten

Goed functionerende productmarkten zijn voor de EU-landen van essentieel belang om de kansen te kunnen benutten die worden geboden door de invoering van de euro, de mondialisering en de nieuwe technologieën, en zij spelen een belangrijke rol bij het aanpakken van de werkgelegenheidsproblemen. Op dit gebied is al veel vooruitgang geboekt, vooral als gevolg van de structurele hervormingen in de lidstaten en de impuls die uitgaat van

het Cardiff-proces. In de dienstensector is de vooruitgang echter het traagst. Tegen het einde van 2000 moet een strategie zijn ontworpen om de belemmeringen voor de handel in diensten op te heffen. De lidstaten moeten:

- i. de internemarktwetgeving ten volle en effectief ten uitvoer leggen, vooral op het gebied van de overheidsaanbestedingen en de technische normen;
- ii. de onafhankelijkheid van de mededingingsautoriteiten verzekeren; deze machtigen om de artikelen 81 (kartels) en 82 (misbruik van machtsposities) van het EU-verdrag ten uitvoer te leggen;
- iii. de staatssteun verminderen, vooral de ad hoc-steun, en deze heroriënteren op horizontale doelstellingen; de controle op de staatssteun en de evaluatie ervan verbeteren;
- iv. tegen eind 2001 de liberalisatie van de telecommunicatiesector voltooien en, in het bijzonder, voor het einde van 2000 de concurrentie in de plaatselijke netwerken stimuleren;
- v. de liberalisatie bespoedigen in de sectoren energie (elektriciteit en gas), posten en vervoer; als minimum de communautaire richtlijnen voor de liberalisatie van de nutsvoorzieningen ten volle ten uitvoer leggen; zorgen dat de voordelen van lagere prijzen en hoge kwaliteit van de diensten onverwijld worden doorgegeven aan de consumenten en de industriële gebruikers via een aangepaste regulering en rekening houdend met de openbare dienstverplichtingen;
- vi. de concurrentie in de dienstensectoren vergroten, vooral in de financiële diensten, de distributie en de zakelijke dienstverlening, en maatregelen nemen om het potentieel van de elektronische handel tot ontwikkeling te brengen;
- vii. de administratieve formaliteiten voor het bedrijfsleven, vooral het MKB, verminderen en een strategie opstellen voor verdere gecoördineerde acties ter vereenvoudiging van de regelgeving tegen het jaar 2001;

- viii. maatregelen nemen ter verbetering van de doelmatigheid van de overheidsdiensten door bevordering van het gebruik van nieuwe management- en communicatietechnieken (e-handel, internet, on-line-aanbestedingen) en door stimulering van doorzichtige partnerschappen tussen de openbare en de particuliere sector; en
- ix. toezicht uitoefenen op de effectieve tenuitvoerlegging van de diverse regelgevende hervormingen teneinde concrete resultaten te behalen in termen van economische doelmatigheid.

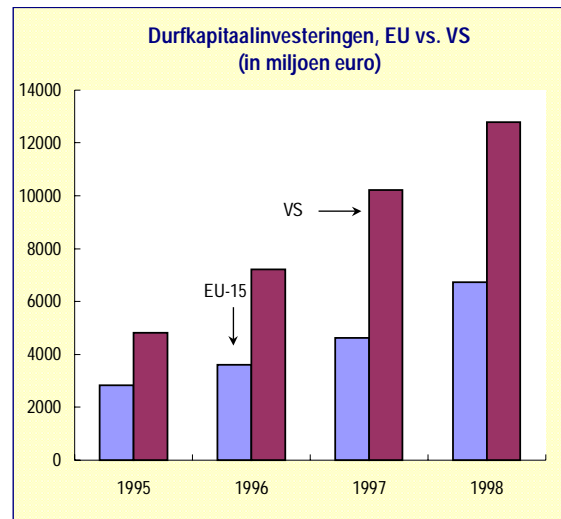
3.7 Bevordering van de kapitaalmarkten door verdere integratie en verdieping

Efficiënt werkende, geïntegreerde financiële markten verbeteren de allocatie van het kapitaal en verlagen de kosten ervan. Zij vergemakkelijken het proces van structurele hervormingen en spelen een essentiële rol in de ondersteuning van het vrije ondernemerschap. Gezonde financiële systemen dragen ook bij tot de macro-economische stabiliteit. Sedert de invoering van de euro zijn belangrijke vorderingen gemaakt bij de integratie van de financiële markten, niet in het minst dankzij de tenuitvoerlegging van de actieplannen voor financiële diensten en risicokapitaal. Dit is een belangrijke beleidsprioriteit. De speciale Europese Raad van Lissabon heeft aangedrongen op volledige tenuitvoerlegging van deze actieplannen tegen respectievelijk 2005 en 2003. Het is noodzakelijk :

- i. de breedst mogelijke toegang tot investeringskapitaal in de gehele EU, ook voor het MKB, mogelijk te maken door middel van een enkel "paspoort voor emittenten";
- ii. de beleggers een geïntegreerde markt te bieden door de belemmeringen voor de belegging in pensioenfondsen af te schaffen, de belegger de nodige bescherming te bieden, het onderscheid tussen beroepsbelegger en kleine belegger te verduidelijken, de bedrijfsvoeringsregels te herzien en het kader voor de activiteiten van de institutionele beleggers te verbeteren;

- iii. de integratie van de markten voor overheidspapier verder te bevorderen door meer overleg over en doorzichtigheid van de schuldemissietechnieken en -instrumenten en verbetering van de werking van de grensoverschrijdende verkoop- en repomarkten;
- iv. de doelmatigheid en integratie van de effectenclearing- en -vereffeningssystemen te verbeteren teneinde de grensoverschrijdende activiteiten te vergemakkelijken en te bevorderen;
- v. de vergelijkbaarheid van de financiële staten van bedrijven die toegang tot een geïntegreerde financiële markt behoeven te verhogen en de EU in staat te stellen snel mee te gaan met de internationale ontwikkelingen op het gebied van de jaarrekeningen;
- vi. sneller de fiscale maatregelen ter bevordering van de ontwikkeling van nieuwe bedrijven en de investeringen in durfkapitaal in te voeren, de faillissementswetgeving te wijzigen om de ondernemers een tweede kans te geven, en de eigendomsregelingen voor werknemers te bevorderen;
- vii. een meer intensieve samenwerking tussen de regelende en toezichthoudende instanties van de financiële markten in de EU tot stand te brengen; en
- viii. werk te maken van de al lang bestaande voorstellen over het overnamebod en over de herstructurering en liquidatie van kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen.

De Unie moet tot de internationale financiële en monetaire stabiliteit bijdragen door een werkelijke dialoog aan te gaan met haar voornaamste handelspartners. Zij moet ook meewerken aan de oprichting van een internationaal financieel en monetair bestel dat aangepast is aan de mondialisering van de financiële markten.

Bron: EVCA, Venture One.

3.8 Activering van de arbeidsmarkten

De arbeidsmarkresultaten verbeteren maar er zijn grote verschillen tussen de lidstaten, deels als gevolg van de ongelijke vorderingen bij de tenuitvoerlegging van de structuurbervormingen en actieve maatregelen om de inzetbaarheid te verhogen. De landen die de meeste vooruitgang hebben geboekt oogsten de vruchten daarvan in de vorm van hogere werkgelegenheid en lagere structurele werkloosheid. Er zijn echter nog grote problemen: de werkloosheid blijft onaanvaardbaar hoog en geconcentreerd in bepaalde groepen en regio's, en er is een te hoog percentage langdurig werklozen. Het lage werkgelegenheidspercentage, met name van vrouwen en oudere personen in de actieve leeftijd, beperkt het groeipotentieel van de EU. Bovendien wijst de demografische ontwikkeling in de EU op een stagnatie van de aangroei van de actieve bevolking. Om deze problemen aan te pakken en de voordelen van de kenniseconomie ten volle te exploiteren, moet de geïntegreerde vierpijlerstrategie van de werkgelegenheidsrichtsnoeren op snelle en doorzichtige wijze ten uitvoer worden gelegd. De klemtoon op investeren in menselijk kapitaal is een van de voornaamste aanvullingen van het Europese sociale model. De lidstaten moeten:

- i. de omschakeling van passieve naar actieve maatregelen stimuleren en een algemene preventieve strategie tegen langdurige werkloosheid en jeugdwerkloosheid ten uitvoer leggen in overeenstemming met de werkgelegenheidsrichtsnoeren; in het bijzonder moeten zij de inzetbaarheid

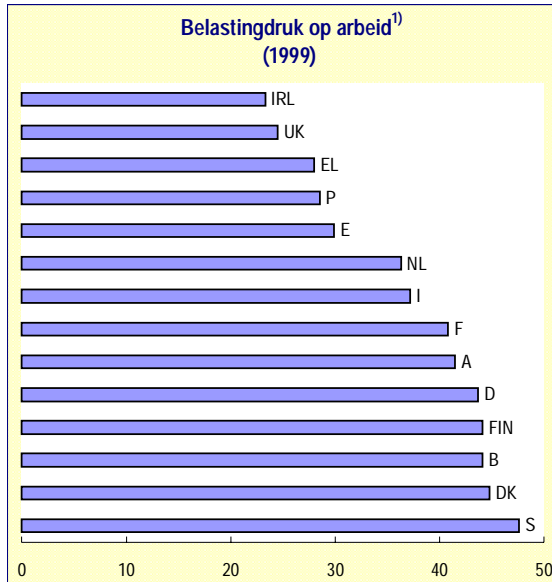
- verhogen door verlaging van de belastingen, vooral die op de laagstbetaalden; de toegang tot arbeidsmarktopleiding, onderwijs en levenslang leren vergemakkelijken en streven naar herintegratie van de werklozen door gerichte actieve programma's; de sociale partners en de overheid betrekken bij de inspanningen ter verbetering van onderwijs, opleiding en kansen voor levenslang leren;
- ii. de belastingen en de sociale zekerheid hervormen om te voorzien in de nodige prikkels en beloningen voor arbeidsparticipatie; met name de duur en de criteria van de uitkeringen herzien; de overgang van werklozen naar dure, passieve systemen voorkomen;
 - iii. de arbeidsmobiliteit verhogen, onder meer door verbetering van de overdraagbaarheid van pensioenrechten, teneinde de mobiliteit tussen sectoren en regio's in de EU te ondersteunen;

- iv. in samenwerking met de sociale partners de arbeidsorganisatie moderniseren, onder meer door flexibele arbeidstijden en een arbeidsduur op jaarbasis, maatregelen ter vergemakkelijken van deeltijdwerk en een herziening van de strenge arbeidsbeschermingswetgeving en de hoge ontslagvergoedingen; werkduurverminderingen die bij wet of sociale overeenkomst tot stand komen vergezeld doen gaan van inspanningen ter voorkoming van een stijging van de arbeidskosten per eenheid, waarbij rekening moet worden gehouden met de toekomstige arbeidsaanbodbehoeften; en
- v. een effectiever gelijke-kansenbeleid voor mannen en vrouwen voeren, onder meer door verbetering van de prikkels op het gebied van belastingen en sociale voordelen en door maatregelen om werk en gezinsleven met elkaar te verzoenen.

3.9 Versterking van duurzame ontwikkeling

De bevordering van milieuvriendelijke technologieën, producten en gedragingen kan bijdragen tot een meer houdbare ontwikkeling. Een deugdelijk milieubeleid dat de voordelen van de vrije-marktinstrumenten benut, draagt ook bij tot de doelmatigheid van de economische structuren en dus tot de groei en de werkgelegenheid. De lidstaten moeten:

- i. op de markt gebaseerde maatregelen invoeren of versterken, zoals belastingen, retributies, verzekerings/aansprakelijkheidsregelingen en verhandelbare vergunningen, die een prijs zetten op de schaarse middelen; de EU-doelstellingen in het kader van het Kyoto-protocol helpen verwezenlijken; bijdragen tot verbreking van het verband tussen ecologische druk en economische groei; en
- ii. bestaande of nieuwe beleidsmaatregelen die negatieve milieueffecten hebben, zoals schadelijke sectorale subsidies en belastingvrijstellingen, opnieuw bekijken.

Opmerking:
De belastingdruk op de arbeid bestaat uit de bijdragen voor de sociale zekerheid en de personenbelastingen op het arbeidsinkomen, uitgedrukt in percent van de brutoloonsum. Dit begrip komt vrijwel overeen met de impliciete belastingtarieven die door Eurostat worden gepubliceerd, maar er zijn methodologische verschillen. Zij zijn grotendeels gebaseerd op macro-economische gegevens, maar zij kunnen worden aangepast volgens de economische prognoses van de diensten van de Commissie, zodat een beoordeling op basis van de meest recente gegevens mogelijk is.
Bron: diensten van de Commissie.

II. RICHTSNOEREN PER LAND

1. BELGIË

Na de vertraging van 1999 wordt in 2000 een versnelling van de economische bedrijvigheid verwacht, gesteund door de binnenlandse vraag, met name het gezinsverbruik en de investeringen, en een aanhoudend uitvoeroverschot. De werkgelegenheidschepping zal zich naar verwachting in 2000 voortzetten en in 2001 nog krachtiger worden wanneer de verlaging van de belastingen op de arbeid effect begint te sorteren.

Begrotingspolitiek

België heeft verdere vooruitgang geboekt op het gebied van de budgettaire aanpassing, want in 1999 viel het begrotingstekort terug tot 0,9% van het BBP, hetgeen minder is dan het streefcijfer van het stabiliteitsprogramma, en daalde de staatsschuld tot 114,4% van het BBP. Overeenkomstig het geactualiseerde stabiliteitsprogramma 2000-2003 zal België de begrotingsconsolidatie voortzetten op basis van hoge primaire overschotten, teneinde in 2002 een begrotingsevenwicht en in 2003 een schuldquote van dichtbij 100% van het BBP te bereiken. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. betere begrotingsresultaten in 2000 dan het streefcijfer van 1% van het BBP dat als tekort in de begroting en het geactualiseerde stabiliteitsprogramma is opgenomen, gezien de betere begrotingsresultaten van 1999 en de gunstiger dan begrote groeivoorzichten voor 2000;
- ii. de reële jaarlijkse toename van de primaire uitgaven moet binnen de limiet van 1,5% die in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma is gesteld worden gehouden, zodat de belastingdruk, met name die op arbeid, kan worden verlicht en tegelijk wordt gezorgd voor een lager begrotingstekort;

- iii. het primaire overschot moet boven de 6% van het BBP worden gehouden, zodat het begrotingstekort verder kan worden teruggedrongen en de schuldquote snel verlaagd; en
- iv. de opbrengsten van privatiseringen of andere verkopen van overheidsactiva moeten worden besteed aan verlaging van de staatsschuld.

Productmarkten

België is zeer goed geïntegreerd in de Europese economie. De openheid van de Belgische economie werkt concurrentie in de hand, vooral op de goederenmarkten. Er zijn echter nog problemen in bepaalde dienstensectoren. Bij de omzetting van de internemarktwetgeving in nationale voorschriften zijn vorderingen gemaakt, maar een en ander moet worden bespoedigd. De Belgische overheid heeft toegezegd de administratieve lasten voor het bedrijfsleven tegen het einde van deze regeringsperiode met 25% te verminderen. Ondanks recente inspanningen ligt de verhouding tussen de O&O-uitgaven en het BBP nog onder het EU-gemiddelde, evenals de penetratie van ICT. Derhalve dient België prioriteit te geven aan het volgende:

- i. het gebrek aan concurrentie in de dienstensector aan te pakken, dat bijdraagt tot hoge prijzen en een zwakke productiviteit in sectoren als energie, telecommunicatie, spoorwegvervoer en zakelijke dienstverlening;
- ii. de liberalisatie van de sectoren elektriciteit en gas bespoedigen en de bevoegdheden van de regelende instanties voor energie en telecommunicatie vergroten;
- iii. zorgen voor een spoedige tenuitvoerlegging en een nauwgezette controle van de verschillende maatregelen ter vermindering van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven; en

- iv. de doorzichtigheid van de verhoudingen tussen de particuliere en de openbare sector verhogen, met name in het kader van de partnerschappen tussen particuliere en openbare sector, om concurrentiedistorsies te voorkomen.

Kapitaalmarkt

Verskillende hervormingen zijn ondernomen om de marktwerking in een toenemend concurrerende omgeving te verbeteren. Het durfkapitaal wordt gedomineerd door de openbare sector en wordt gekenmerkt door een hoog percentage beginstadium- en hightech-investeringen. Hoewel de concentratie van de inspanningen op de beginstadiumoperaties over het algemeen positief mag worden genoemd, kan het tekort aan particulier durfkapitaal, en met name aan brugfinanciering, op langere termijn de uitbreiding van de durfkapitaalmarkt afremmen. Derhalve dient België prioriteit te geven aan het volgende:

- i. inspanningen om het particuliere, en dus minder het openbare, durfkapitaal te stimuleren door verbetering van de fiscale voorwaarden. In het bijzonder moet worden gedacht aan verlaging van de vennootschapsbelasting en aftrekbaarheid van vermogensverliezen.

Arbeidsmarkt

De Belgische arbeidsmarkt geeft een relatief goed resultaat te zien wat betreft de uitbreiding van de werkgelegenheid. Beginnend van een laag werkgelegenheidspercentage, vooral van vrouwen en oudere werknemers, is het aanbod gestaag gestegen. De toename van de werkgelegenheid heeft de werkloosheid dus niet veel doen afnemen. België heeft nog steeds een van de hoogste werkloosheidspercentages van de kleinere lidstaten, met aanzienlijke regionale verschillen. De gedeelde verantwoordelijkheden van federale regering, gewesten en gemeenschappen vereisen grote coördinatie-inspanningen. Derhalve dient België prioriteit te geven aan het volgende:

- i. maatregelen ter bevordering van de arbeidsmobiliteit tussen en binnen de regio's; stimulering van de sociale partners om tijdens de loononderhandelingen meer rekening te houden met de plaatselijke omstandigheden en/of de financiële situatie van de bedrijven, gezien de grote regionale verschillen in werkloosheid. De sociale partners en de overheid dienen ook, elk op hun verantwoordelijkheidsterrein, meer aandacht te besteden aan verhoging van de kwalificaties en het onderwijsniveau van de werknemers; en
- ii. actievere arbeidsmarktmaatregelen om stimulansen te creëren om te participeren en op nieuwe werkaanbiedingen in te gaan; deze maatregelen moeten worden gecombineerd met een onderzoek van de potentiële ontmoedigende effecten van belastingen en sociale zekerheid, waaronder de uitkeringsduur, voor oudere werknemers en vrouwen.

2. DENEMARKEN

De economische groei zal zich in 2000 herstellen, daar de binnenlandse vraag, en in het bijzonder het gezinsverbruik, aantrekt en de vooruitzichten voor de exportmarkten beter worden. De werkloosheid bedroeg eind 1999 4,5 % van de beroepsbevolking, hetgeen het laagste peil is sedert de jaren '70, maar zal waarschijnlijk iets oplopen.

Begrotingspolitiek

De openbare financiën zijn in 1999 aanzienlijk verbeterd: het begrotingsoverschot bedroeg 3 % van het BBP, hetgeen een half procentpunt meer is dan bij de goedkeuring van de begroting werd verwacht. Voor 2000 wordt een overschot van 2,2 % van het BBP in het vooruitzicht gesteld, hetgeen volgens het geactualiseerde convergentieprogramma van Denemarken geleidelijk zal oplopen tot ongeveer 3 % van het BBP in 2005. Bij de lagere overheden zijn de uitgaven herhaaldelijk overschreden. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. vastgehouden moet worden aan het oogmerk van de regering de reële toename van het overheidsverbruik tot 1,2 % te beperken in de begroting voor 2000; daartoe moet waakzaamheid worden betracht door de lagere overheden; gedacht moet worden aan betere institutionele regelingen, met inachtneming van de autonomie van de lagere overheden, als er risico bestaat dat het oogmerk niet zal worden gehaald; en
- ii. de afname van de belastingen en de uitgaven in procent van het BBP, zoals gepland in het geactualiseerde convergentieprogramma, moet verder worden nagestreefd, gezien de gezonde situatie van de overheidsfinanciën, want dat zal de economische prikkels verhogen en bijdragen tot meer gunstige vooruitzichten inzake groei en werkgelegenheid op middellange termijn.

Productmarkten

Denemarken is een van de landen die het verst zijn gegaan in de hervorming van de productmarkten, in het bijzonder de netwerkindustrieën. Er is echter nog ruimte voor verbetering wat betreft prijspeil en productiviteit, mits het probleem van de ontoereikende concurrentie in bepaalde sectoren, zoals voeding en dranken, bouw materiaal en detailhandel, wordt opgelost. Op het gebied van commerciële O & O bekleedt Denemarken een ongunstige plaats onder de Noordse landen. Derhalve dient Denemarken prioriteit te geven aan het volgende:

- i. maatregelen blijven nemen om het concurrentiebeleid te versterken en te zorgen dat dit ten volle ten uitvoer wordt gelegd; de concurrentieraad bevoegdheid geven om de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag toe te passen;
- ii. de verbetering van de doelmatigheid van de overheidssector voortzetten, bijvoorbeeld door stelselmatiger gebruik te maken van aanbestedingen, want de overheidssector van Denemarken is een van de grootste in de Unie; en
- iii. de technologie-overdracht van onderzoekinstellingen naar het bedrijfsleven stimuleren en het ondernemerschap in hightechsectoren stimuleren.

Kapitaalmarkt

Belangrijke hervormingen zijn doorgevoerd om de marktwerking te verbeteren en het risicokapitaal te ontwikkelen. De aandelenmarkt blijft echter nog relatief klein, vooral in vergelijking met de obligatiemarkt. In 1998 werd een markt voor groeiende bedrijven opgericht, maar er zijn nog weinig bedrijven opgenoteerd. Ondanks de hervormingen blijft ook de durfkapitaalmarkt klein. Derhalve dient Denemarken prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de bronnen voor durfkapitaalinvesteringen uitbreiden door de kwantitatieve beperkingen op de beleggingen van pensioenfondsen te verminderen; en
- ii. bijzondere aandacht besteden aan de goede praktijken, als uiteengezet in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal, op het gebied van belastingen op de investeringen in risicokapitaal, de faillissementswetgeving en de bevordering van vernieuwende aandelen- of optiebezitregelingen voor werknemers.

Arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt is in de laatste jaren aanzienlijk verbeterd, deels als gevolg van de algemene structuurhervormingen die sedert

het midden van de jaren '90 ten uitvoer zijn gelegd. Gezien de hoge werkgelegenheid en de lage werkloosheid zou het op langere termijn echter zeer moeilijk kunnen blijken het arbeidsaanbod op peil te houden. De demografische ontwikkelingen in de komende jaren werken dit niet in de hand, evenmin als de aangekondigde invoering van een zesde vakantieweek. Ondanks de recente veranderingen van de belastingvoorschriften blijft de belasting op de arbeid hoog en zijn de uitkeringsregelingen ruim en genereus. Derhalve dient Denemarken prioriteit te geven aan het volgende:

- i. voortzetting van de hervormingen om de belastingdruk op de arbeid te verlichten, met name het marginale belastingtarief op de lage inkomens, en meer stimulansen te geven om een baan te aanvaarden of te behouden; nauw toezien op de hervorming van de prepensioen- en verlofregelingen in het licht van de behoefte aan verhoging van het arbeidsaanbod.

3. DUITSLAND

De economische bedrijvigheid is in de tweede helft van 1999 duidelijk versneld en de uitvoerbijdrage is voor het eerst sedert het midden van 1998 weer positief geworden. Verwacht wordt dat de uitvoer krachtig zal blijven en de binnenlandse vraag zal worden ondersteund door de verwachte daling van de werkloosheid, zodat de groei dit jaar veel hoger zal zijn dan in 1999.

Begrotingspolitiek

De consolidatie van de openbare financiën is in 1999 voortgezet en het begrotingstekort is afgenomen tot 1,1 % van het BBP, terwijl in het oorspronkelijk stabiliteitsprogramma was gerekend op 2 %. Volgens het geactualiseerde stabiliteitsprogramma van 1 februari 2000 zal het tekort in 2000 afnemen tot 1 % van het BBP. Deze beperkte daling - ondanks het ambitieuze besnoeiingspakket op federaal niveau - is onder meer toe te schrijven aan de verslechtering van de financiën op regionaal niveau en in de sociale zekerheid. In 2001 zullen de geplande hervormingen van de inkomens- en vennootschapsbelastingen het begrotingstekort doen toenemen tot naar raming 1,5 % van het BBP. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. een lager tekort dan het streefcijfer van 1 % van het BBP ingeval de economische groei in 2000 hoger uitvalt dan de begrotingshypothese;
- ii. behoedzame tenuitvoerlegging van de hervormingen van de inkomens- en vennootschapsbelastingen in 2001, teneinde het risico van een blijvende verslechtering van het structurele tekort zo klein mogelijk te houden;
- iii. structurele hervormingen van de sociale zekerheid (vooral van de pensioenen en de gezondheidszorg), want zij zijn de sleutel voor houdbare financiën op middellange termijn; en

- iv. terugdringing van de schuldquote door de tekortstreefcijfers te respecteren en op alle overheidsniveaus gebruik te maken van de beschikbare privatiseringsmogelijkheden.

Productmarkten

Duitsland is goed geïntegreerd in de Europese productmarkten. Ondanks enkele uitzonderlijke gevallen is de internationale betrokkenheid van het Duitse bedrijfsleven echter lager dan mag worden verwacht van een land van die omvang, maar de recente belastinghervorming kan hier verandering in brengen. Het prijspeil ligt ook nog steeds boven het EU-gemiddelde. Verschillende hervormingen hebben de werking van de Duitse productmarkten evenwel verbeterd, vooral die op het gebied van het concurrentiebeleid en de liberalisatie van de netwerkindustrieën. Derhalve dient Duitsland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. verhoogde openstelling van de overheidsaanbestedingen;
- ii. verdere verlaging van de staatssteun, vooral van ad hoc- en sectorale steun;
- iii. concurrentiebevorderende regels voor de elektriciteitstransmissierechten, om ten volle de voordelen van de liberalisatie van de elektriciteitssector te kunnen genieten; en
- iv. verdere inspanningen ter vermindering van de restricties en de administratieve lasten voor de MKB, in het bijzonder voor zakelijke diensten en ambachtelijke bedrijven.

Kapitaalmarkt

De Duitse financiële markt heeft in de laatste vijf jaar, en vooral in 1999, een dynamische ontwikkeling gekend. Bijzonder succesvol was de NeuerMarkt, de beurs voor snelgroeiende hightechbedrijven. Dankzij de steun van de overheid en de recente marktontwikkelingen beleeft de Duitse durfkapitaalmarkt een sterke

groei en bovendien worden grote bedragen geïnvesteerd in startende bedrijven. Derhalve dient Duitsland prioriteit te verlenen aan het volgende:

- i. de voorbeelden van goede praktijken, opgenomen in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal, op het gebied van belastingen, faillissementswetgeving (onlangs hervormd maar nog steeds zeer streng) en ondersteuning van aandelen- of optiebezittingen.

Arbeidsmarkt

De Duitse arbeidsmarkt is in 1999 iets verbeterd, maar uitsluitend in het westelijke gedeelte van het land. Het "Pact voor werkgelegenheid" heeft het kader vastgesteld voor de recente loonmatiging, met uitbreiding van de mogelijkheden tot deeltijdwerk voor oudere werknemers. Een verregaande belastinghervorming, die een verschuiving van de arbeid naar milieuheffingen inhoudt, is reeds uitgevoerd en er zijn plannen om daar nog verder in te gaan. De stijging van de pensioenen zal worden afgeremd, zodat de pensioenbijdragen stabiel kunnen blijven. Derhalve dient Duitsland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. het beleid voor het oostelijke gedeelte van het land, waar de problemen op de arbeidsmarkt 10 jaar na de eenmaking nog steeds zeer groot zijn, moet kritisch worden bekeken. Daarbij moet vooral worden gelet op de doelmatigheid van de transfers en op de wijze waarop de sociale partners de banenschepping kunnen stimuleren door middel van een grotere arbeidsmarktflexibiliteit en gepaste loonstructuren;
- ii. de inspanningen om de belastingdruk op de arbeid geleidelijk te verlichten door verlaging van de belastingen en de sociale bijdragen moeten worden voortgezet en gecontroleerd. Vooral aan de onderkant van de loonschaal moeten de arbeidskosten worden gedrukt, doch steeds met inachtneming van de behoefte aan budgettaire consolidatie; en
- iii. de negatieve prikkels in de stelsels van belastingen en sociale zekerheid die de participatie van alle groepen, en vooral van oudere werknemers, afremmen, moeten worden verminderd; in het bijzonder moeten de maatregelen die vervroegde pensionering mogelijk maken opnieuw worden bekeken en moeten de gepaste beleidskeuzen worden gemaakt om een te vroege uittreding uit de arbeidsmarkt te voorkomen en de tewerkstelling van oudere werknemers te bevorderen.

4. GRIEKENLAND

De in 1994 begonnen opleving van de economische bedrijvigheid zet zich in een krachtig tempo voort. In 1999 overtrof de reële groei in Griekenland het EU-gemiddelde voor het vierde achtereenvolgende jaar, ondanks een geringe vertraging als gevolg van externe ontwikkelingen. De consolidatie van de groeifase zal een positieve invloed hebben op de arbeidsmarkt. In 1999 begon de werkloosheid af te nemen, en voor de komende jaren wordt een verdere daling verwacht.

Begrotingspolitiek

Griekenland heeft zijn begrotingssituatie in 1999 verder verbeterd: het begrotingstekort is gedaald tot 1,6 % van het BBP, hetgeen minder is dan het streefcijfer uit het convergentieprogramma, en de staatsschuld is afgenomen tot 104,4 % van het BBP. De snellere tekortverlaging was te danken aan de hoger dan verwachte begrotingsontvangsten, die de overschrijding aan de uitgavenzijde ruimschoots compenseerden. Het geactualiseerde convergentieprogramma voorspelt een verdere verlaging van het tekort in 2000 en 2001. De budgettaire consolidatie wordt gedragen door een hoog primair overschot, deels te danken aan de hervormingen van de sociale zekerheid in de jaren '90. Vooral in verband met de vergrijzing van de bevolking zijn nog verdere hervormingen van de sociale zekerheid gepland. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. het voor 2000 begrote tekort van 1,2 % van het BBP moet worden beschouwd als een bovenlimiet. Betere resultaten aan de ontvangstenzijde moeten leiden tot een lager begrotingstekort. De begrotingspolitiek moet in 2001 stringenter worden in geval van inflatoire druk;
- ii. de uitgaven moeten in de hand worden gehouden door duidelijke en bindende normen, teneinde het aandeel van de primaire lopende uitgaven te verlagen;

- iii. de hervorming van de sociale zekerheid moet worden voortgezet om het stelsel op lange termijn leefbaar te houden. Bovendien moet worden gestreefd naar verbetering van het activabeheer door de sociale-zekerheidsfondsen, gecombineerd met een verdere rationalisatie en controle van de uitgaven; en
- iv. de voor 2000 en daarna geplande privatiseringen moeten worden uitgevoerd om de schuldquote sneller terug te dringen.

Productmarkten

Deels wegens zijn geografische ligging is Griekenland minder geïntegreerd in de Europese productmarkten dan de andere lidstaten. Het prijspeil is hoog in verhouding tot de Griekse levensstandaard, en de arbeidsproductiviteit ligt onder het EU-gemiddelde, maar zij verbetert. Ondanks de aanzienlijke vorderingen die zijn gemaakt bij de privatisering van overheidsbedrijven en enkele maatregelen die zijn genomen om het ondernemerschap en de innovaties te bevorderen, verlopen de hervormingen op de productmarkten vrij traag. Derhalve dient Griekenland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. verbetering van de omzetting van de EU-richtlijnen en de tenuitvoerlegging van de internemarktwetgeving;
- ii. bespoediging van de liberalisering van de sectoren telecommunicatie, elektriciteit en gas;
- iii. concrete maatregelen ten behoeve van startende bedrijven; en
- iv. verdere maatregelen tot stimulering van O & O, verspreiding van ICT en de deelname van de particuliere sector in de financiering van O & O.

Kapitaalmarkt

Door de liberalisaties wordt de Griekse kapitaalmarkt steeds meer opengesteld voor de concurrentie. De beurs heeft baat gehad bij de hervormingen op het gebied van ondernemingsbestuur en noteringsvoorwaarden en de dematerialisatie van de effecten. De durfkapitaalinvesteringen blijven echter de laagste in de EU ondanks de prikkels die zijn gegeven door het programma van belastingverlagingen en financiële steun. Dit beperkt de financieringsbronnen voor jonge, snelgroeiende bedrijven aanzienlijk. Derhalve dient Griekenland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de tenuitvoerlegging van de acties die in het risicokapitaalactieplan 1998 zijn voorgesteld bespoedigen en bijzondere aandacht besteden aan de voorbeelden van goede praktijken die worden gegeven in de mededeling van oktober 1999.

Arbeidsmarkt

De Griekse arbeidsmarkt heeft niet ten volle geprofiteerd van het langdurige economische herstel. Ondanks een stijging van de werkgelegenheid is de werkloosheid in de laatste jaren eveneens toegenomen als gevolg van de aangroeiende beroepsbevolking. De werkloosheid neemt thans af, maar er zijn belangrijke structurele problemen, zoals de lage werkgelegenheidsgraad, weinig deeltijdwerk, een geringe participatie van vrouwen en een hoge langdurige werkloosheid. Maatregelen zijn genomen om de arbeidsmarkt structureel te hervormen en de jeugdwerkloosheid en de langdurige werkloosheid preventief aan te pakken, maar deze werden gehinderd door het

gebrek aan moderne en efficiënte arbeidsbureaus. De belastingdruk op de arbeid is verlicht. De resultaten van de hervormingen inzake deeltijdwerk en flexibele arbeidstijden zijn beperkt gebleven als gevolg van moeilijkheden bij de tenuitvoerlegging. Voorts heeft de mogelijkheid om niet aan de centrale loononderhandelingen deel te nemen in de praktijk niet tot meer decentralisatie geleid. Derhalve dient Griekenland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. krachtige, coherente en meetbare maatregelen nemen om te voorkomen dat jonge en volwassen werklozen terechtkomen in de langdurige werkloosheid; in het bijzonder maatregelen treffen om de hervorming van de arbeidsbureaus te voltooien en preventief op te treden overeenkomstig de werkgelegenheidsrichtsnoeren 1 en 2; de inspanningen tot hervorming van de opleidings- en onderwijssystemen voortzetten en afstemmen op de behoeften van het bedrijfsleven;
- ii. zorgen voor een volledige en effectieve uitvoering van de in 1998 overeengekomen arbeidsmarkthervormingen, in het bijzonder de uitbreiding van deeltijdwerk en meer flexibele arbeidstijden; en
- iii. de loonvormingssystemen herzien met de sociale partners om de loonontwikkelingen af te stemmen op de productiviteitsverschillen op geografisch, sectoraal en ondernemingsniveau, en er met name voor zorgen dat het niet deelnemen aan sectorale overeenkomsten in het kader van de territoriale werkgelegenheidspacten een praktische mogelijkheid wordt.

5. SPANJE

In 1999 zijn de groei en de werkgelegenheid op een vast pad gebleven. De vooruitzichten voor 2000 zijn gunstig bij een matigere ontwikkeling van de binnenlandse vraag en een herstel van de uitvoer. De prijzen ontwikkelen zich sedert de tweede helft van 1999 minder gunstig dan verwacht, maar in 2000 zal vermoedelijk een verbetering optreden mits de loonovereenkomsten matig blijven.

Begrotingspolitiek

In 1999 is duidelijk vooruitgang geboekt op het gebied van de begrotingsconsolidatie: het begrotingstekort is teruggedrongen tot 1,1 % van het BBP, hetgeen een half procentpunt minder is dan het streefcijfer uit het oorspronkelijke stabiliteitsprogramma. Volgens het geactualiseerde stabiliteitsprogramma zal het tekort nog verder afnemen in 2000 en 2001 en zal het in 2002 en 2003 omslaan in een overschot, vooral dankzij besnoeiingen op de primaire lopende uitgaven. Dan zal ook de belastingdruk kunnen worden verlaagd. Om het probleem van de vergrijzing van de bevolking aan te pakken, is een pensioenfondsreserve gecreëerd. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. de streefcijfers uit het geactualiseerde stabiliteitsprogramma moeten worden gehaald en mogelijk overtroffen, gezien de beter dan verwachte resultaten van 1999; reeds in 2000 zijn wellicht begrotingsrestricties nodig wegens het mogelijke oververhittingsrisico;
- ii. tenuitvoerlegging van de hervorming van de begrotingswet in 2000 om de primaire lopende uitgaven beter in de hand te kunnen houden, hetgeen van groot belang is voor de strategie van budgettaire consolidatie; aldus zullen de niet in de begroting opgenomen uitgaven hoofdzakelijk beperkt kunnen worden gehouden tot onvoorspelbare uitgaven;

- iii. de in de begrotingswet 2000 gecreëerde pensioenfondsreserve geleidelijk verhogen met het oog op het langetermijnprobleem van de vergrijzing van de bevolking; bijkomende maatregelen nemen tijdens de nieuwe ronde onderhandelingen tussen de regering en de sociale partners over de hervorming van het pensioenstelsel die in 2000 moeten worden gevoerd op grond van het Pacto de Toledo 1995; en
- iv. het bestaande stabiliteitspact tussen de regio's en de centrale overheid ten volle naleven, want de lagere overheden spelen een steeds belangrijker rol op tal van uitgaventerreinen.

Productmarkten

Spanje is redelijk goed geïntegreerd in de Europese productmarkten. Diverse maatregelen zijn genomen om de concurrentie te stimuleren: betere omzetting van de internemarktwetgeving, vooruitgang op het gebied van de liberalisatie van de telecomsector, verbetering van de concurrentiewetgeving en oprichting van een eenloketsysteem voor het MKB. Het nieuwe programma voor wetenschappen en technologie beoogt een verhoging van de O&O-uitgaven in verhouding tot het BBP. Derhalve dient Spanje prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de hervorming 1999 van de concurrentiewetgeving voortzetten; in het kader daarvan bijzondere aandacht besteden aan uitbreiding van de bevoegdheid van de onafhankelijke concurrentieautoriteit om gevallen te onderzoeken;
- ii. voortgaan met de vermindering van de sectorale steun (spoorwegen, kolen, scheepsbouw);
- iii. maatregelen nemen ter versterking van het concurrentiekader in sectoren als elektriciteit, gas en detailhandel, en de prijs van water dicht bij de werkelijke kosten brengen; en

- iv. de maatregelen ter vermindering van de administratieve formaliteiten voortzetten, vooral ten behoeve van het MKB met zijn hoge aandeel in de werkgelegenheid, en het geografische terrein dat het eenloketsysteem bestrijkt uitbreiden.

Kapitaalmarkt

De kapitaalmarkt geeft een snelle ontwikkeling te zien als resultaat van de hervormingen ter vergemakkelijking van de toegang van bedrijven en ter bevordering van beleggingen in niet-genoteerde effecten, alsook dankzij het privatiseringsproces en het groeiende particuliere aandelenbezit. De durfkapitaalmarkt blijft echter nog klein. Derhalve dient Spanje prioriteit te geven aan het volgende:

- i. verdere inspanningen leveren om de risicokapitaalmarkt te ontwikkelen, in het bijzonder om de aanloopinvesteringen te verhogen; aandacht besteden aan de voorbeelden van goede praktijken die in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal worden gegeven op de gebieden faillissementswetgeving, bevordering van innoverende aandelenbezitregelingen voor werknemers, stimulering van de aandelenmarkt voor kleine en middelgrote bedrijven.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkresultaten van Spanje zijn in de laatste jaren aanzienlijk verbeterd: de werkloosheid is sterk afgenomen en de werkgelegenheid uitgebreid, vooral door deeltijdarbeid. Inspanningen zijn gedaan om een verschuiving teweeg te brengen van passieve naar actieve arbeidsmarktmaatregelen, onder meer

door een krachtigere preventieve aanpak van de jeugdwerkloosheid en de langdurige werkloosheid. De belastingdruk op de arbeid is verlicht, vooral aan de onderkant van de loonschaal. De werkloosheid is echter nog de hoogste in de EU en er zijn nog aanzienlijke structurele problemen, zoals de dualiteit van vaste en tijdelijke contracten, de lage participatiegraad van vrouwen en grote regionale verschillen. Ook bestaat het risico dat de loondruk toeneemt. Derhalve dient Spanje prioriteit te geven aan het volgende:

- i. samen met de sociale partners het loonvormingssysteem en de regionale en plaatselijke werking van de sociale zekerheid herzien, en maatregelen nemen ter verbetering van de werking van de woningmarkt, teneinde de arbeidsmobiliteit te bevorderen en de regionale werkloosheidsverschillen aan te pakken;
- ii. verdere inspanningen leveren om de doeltreffendheid van de actieve arbeidsmarktmaatregelen te verbeteren, teneinde een toename van de langdurige werkloosheid te voorkomen, en dit combineren met een herziening van de belastingen en de sociale zekerheid, teneinde prikkels te geven om werknemers aan te werven, werk te aanvaarden en deel te nemen aan de actieve arbeidsmarktprogramma's. De kwaliteit en doelmatigheid van de technische opleiding op scholen onderzoeken; en
- iii. samen met de sociale partners de stringente wetgeving op de arbeidsbescherming voor vaste werknemers opnieuw bekijken en de ontslagbelemmeringen verlagen, teneinde het aandeel van de tijdelijke contracten te verminderen en de flexibiliteit van de arbeidsmarkt te verhogen.

6. FRANKRIJK

De economische bedrijvigheid is in het midden van 1999 aangetrokken en de expansie schijnt thans een vast tempo te hebben aangenomen: voor 2000 wordt een krachtige groei verwacht met uitbreiding van de werkgelegenheid. Ondanks deze potentiële groei zal de inflatoire druk beperkt blijven als gevolg van de toegenomen concurrentie en loonmatiging.

Begrotingspolitiek

Frankrijk heeft zijn begrotingssituatie in 1999 aanzienlijk verbeterd: het begrotingstekort is teruggevallen tot 1,8% van het BBP, hetgeen een half procentpunt minder is dan het streefcijfer uit het oorspronkelijke stabiliteitsprogramma. Volgens het geactualiseerde stabiliteitsprogramma zal deze ontwikkeling zich voortzetten in 2000 en daarna. De uitgaven zullen streng in de hand worden gehouden, zodat ook de belastingdruk zal kunnen worden verlaagd. Op middellange termijn zullen de openbare financiën, en vooral de pensioenen en de ziekteverzekering, steeds meer onder druk komen te staan van de vergrijzing van de bevolking. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. het begrotingstekort in 2000 terugdringen tot onder het streefcijfer van het geactualiseerde stabiliteitsprogramma, gelet op de beter dan geplande resultaten van 1999 en de gunstige groeivoorzichten;
- ii. onmiddellijk corrigerende maatregelen nemen als in belangrijke mate wordt afgeweken van de uitgavenstreefcijfers in bepaalde sectoren die in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma worden genoemd; dergelijke maatregelen al in hetzelfde jaar of uiterlijk in het volgende jaar ten uitvoer leggen;

- iii. prioriteit geven aan een snellere tekortreductie eerder dan aan extra belastingverlagingen in 2000 en 2001 ingeval een grotere begrotingsmarge ontstaat, teneinde geen budgettaire stimulans te geven aan de reeds krachtige economische bedrijvigheid; en
- iv. de hervorming van het pensioenstelsel die voor 2000 is gepland richten op houdbaarheid van de openbare financiën op lange termijn en daarbij rekening houden met billijkheidsoverwegingen, onder meer tussen de generaties.

Productmarkten

Frankrijk is vrij goed geïntegreerd in de Europese productmarkten. De structuurhervormingen zijn in de laatste tijd bespoedigd en hebben geleid tot verbetering van de concurrentievoorwaarden en vermindering van de formaliteiten voor het bedrijfsleven. De gunstiger geworden macro-economische situatie biedt Frankrijk de kans door te gaan met hervormingen. Derhalve dient Frankrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de omzetting van de internemarktrichtlijnen verbeteren, want deze is gebrekkig en onlangs nog verslechterd; moeilijkheden bij de toepassing van de internemarktvoorschriften oplossen; inspanningen blijven leveren om de procedures voor de plaatsing van overheidsaanbestedingen doorzichtiger te maken;
- ii. nauwgezet toezien op en zorgen voor een verlaging van het relatief hoge peil van ad hoc-steun;
- iii. de reeds begonnen liberalisatie van de netwerkindustrieën uitbreiden, vooral in de energiesector; en
- iv. de formaliteiten voor het bedrijfsleven verder vereenvoudigen en innovatie stimuleren.

Kapitaalmarkt

Frankrijk heeft een volgroeide en efficiënt werkende kapitaalmarkt. De beurs heeft zich in de jaren negentig dynamisch ontwikkeld als gevolg van de modernere technieken, de oprichting van een markt voor snelgroeende bedrijven, de privatiseringen en fiscale maatregelen ter ondersteuning van aandelenbeleggingen. Diverse maatregelen zijn genomen om de ontwikkeling van de risicokapitaalmarkt te stimuleren. Deze blijft echter ondanks de recente groei nog onderontwikkeld. Derhalve dient Frankrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de beleggingen van de institutionele beleggers op de beurzen en in risicokapitaal stimuleren; en
- ii. bijzondere aandacht besteden aan de in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal voorgestelde acties als voorbeelden van goede praktijken ter verbetering van het fiscale kader, hervorming van de faillissementswetgeving en bevordering van aandelenbezitregelingen voor werknemers.

Arbeidsmarkt

De situatie op de Franse arbeidsmarkt is verbeterd, ook al blijft een werkloosheid van 11% van de beroepsbevolking in 1999 een van de

hoogste in de Unie. De daling van de jeugdwerkloosheid is sterker geworden met de geleidelijke invoering van nieuwe, belangrijke maatregelen. Het nominale loonverloop is gematigd gebleven, ondanks de recente verbetering van de vraag naar arbeid. De volgende loononderhandelingen zullen van cruciaal belang zijn, want zij zullen worden beïnvloed door de effecten van de geleidelijke invoering van de 35-urenweek. De effectieve belasting op de arbeid en het nettoherplaatsingspercentage liggen boven het EU-gemiddelde en de regelgeving is nog steeds vrij zwaar. Derhalve dient Frankrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de beleidsmaatregelen voortzetten en evalueren die tot doel hebben de belastingdruk op de arbeid te verlichten, vooral die voor ongeschoolden en laagbetaalden;
- ii. de sociale zekerheid en de arbeidsbeschermingwetgeving herzien om de werknemers meer prikkels te geven om een baan te aanvaarden en aan actieve maatregelen deel te nemen en de werkgevers te stimuleren werknemers aan te werven; en
- iii. nauwlettend toezien op de invoering van de 35-urenweek om nadelige invloeden ervan op de loonkosten, het arbeidsaanbod en de arbeidsorganisatie op middellange termijn te voorkomen.

7. IERLAND

De groei was in 1999 weer uitzonderlijk hoog en ook voor 2000 wordt een krachtige, zij het iets geringere groei verwacht omdat de finale vraag sterk blijft stijgen. De thans weer oplopende inflatie is voor een gedeelte toe te schrijven aan eenmalige factoren en kan in de hand worden gehouden, maar er zijn tekenen van oververhitting, vooral op de arbeidsmarkt. De aanbodbeperkingen kunnen dus een bedreiging vormen, zowel wat betreft de inflatie als de groei op korte termijn.

Begrotingspolitiek

De toestand van de overheidsfinanciën was in 1999 weer zeer positief: het begrotingsoverschot bedroeg 2% van het BBP. In het stabiliteitsprogramma wordt voorspeld dat ook de komende jaren met een overschot zullen worden afgesloten. Thans zijn echter tekenen aanwezig van een opwaartse druk op de prijzen en het ontstaan van aanbodbeperkingen, zowel materiële (bijvoorbeeld infrastructuur) als op de arbeidsmarkt. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. al in 2000 bereid zijn de begrotingspolitiek in te zetten om economische stabiliteit te verwezenlijken, gelet op de omvang van de oververhitting in de economie; de begroting 2001 op deze doelstelling afstemmen;
- ii. de reële stijging van het overheidsverbruik terugdringen van 4,3% in 1999 tot 2,7% in 2002 overeenkomstig het geactualiseerde stabiliteitsprogramma; en
- iii. hoge prioriteit geven aan de doelstellingen van het nationale ontwikkelingsplan, omdat moet worden voorzien in de infrastructuurbehoeften van de sterk groeiende economie en tegelijkertijd de stabiliteitsdoelstellingen van de begrotingspolitiek moeten worden gehaald.

Productmarkten

De Ierse economie is goed geïntegreerd in de rest van de EU, met relatief lage prijzen ondanks de recente snelle stijging van de prijzen van woningen en sommige diensten, en een hoge productiviteit. In de laatste jaren zijn op de productmarkten verschillende hervormingen uitgevoerd. Vooruitgang is geboekt met de invoering van de concurrentie in de telecommunicatiesector, de markten voor elektriciteit en gas worden geleidelijk opengesteld voor de concurrentie en de regering is begonnen met partnerschappen tussen de openbare en de particuliere sector om de dienstverlening van de overheid te verbeteren. De onderzoekuitgaven van de overheid zijn vrij beperkt, maar er zullen steeds meer begrotingsmiddelen worden uitgetrokken voor O&O. Derhalve dient Ierland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de concurrentieautoriteit de bevoegdheid geven voor de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag, bij de hervorming van de concurrentiewetgeving dit jaar het concurrentiebeleid versterken en dit niet beperken tot procedurele aangelegenheden; en
- ii. de vervoersector meer liberaliseren; in het bijzonder meer concurrentie mogelijk maken in het stadsvervoer en bij de spoorwegen, bijvoorbeeld door franchising.

Kapitaalmarkt

De kapitaalmarkten ontwikkelen zich goed en de beurskapitalisatie is in percent van het BBP in de laatste vijf jaar verdubbeld. Het aantal genoteerde bedrijven is echter nog steeds klein. Verschillende maatregelen zijn genomen om het risicokapitaal te stimuleren en er is een positieve verschuiving gaande van openbare naar particuliere investeerders. De investeringen, die van ouds vooral op het laatste stadium (expansie) gericht waren, worden steeds meer op de beginstadia geconcentreerd. Het algemene peil van de investeringen blijft echter laag. Derhalve dient Ierland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. vooral inspanningen leveren om durfkapitaal te verstrekken voor start- en aanloopkosten.

Arbeidsmarkt

Een sterke uitbreiding van de werkgelegenheid en een historisch lage werkloosheid zijn de voornaamste kenmerken van de arbeidsmarkt. Het werkgelegenheidspercentage komt overeen met dat van de eurozone, de participatie van de vrouwen neemt toe en recente tendensen wijzen op een aanzienlijke daling van de langdurige werkloosheid. Terwijl de demografische krachten de omvang van de beroepsbevolking verder doen toenemen, geeft de algemene situatie reden tot bezorgdheid over een mogelijke beperking van de economische groei door een verkrappende arbeidsmarkt. Derhalve dient Ierland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. toezien op het loonverloop om te zorgen dat de nodige loonmatiging in acht wordt genomen om een verdere toename van de werkgelegenheid mogelijk te maken; en
- ii. een algemene strategie ontwerpen om de participatie van de vrouwen te verhogen, onder meer door afschaffing van negatieve belasting- en uitkeringsprikkels, en maatregelen nemen om werk en gezinsleven met elkaar te verzoenen; in het bijzonder flexibele verlofregelingen invoeren en voortdurende inspanningen leveren om de zorg voor kinderen en andere personen ten laste te verbeteren.

8. ITALIË

De economische groei is in de tweede helft van vorig jaar aanzienlijk opgelopen en de vooruitzichten blijven gunstig voor 2000 en 2001. De groei wordt aangedreven door de binnenlandse vraag en de netto-uitvoerpositie verbetert. Ondanks de toegenomen flexibiliteit van de arbeidsmarkt is de werkloosheid opnieuw beginnen stijgen.

Begrotingspolitiek

Italië heeft het begrotingstekort in 1999 teruggedrongen tot 1,9% van het BBP, hetgeen iets beter is dan de voorspelde 2,0%. Het primaire overschot was echter kleiner dan verwacht (4,9% van het BBP in plaats van 5,5%) en de schuld bleef op het hoge peil van 114,9% van het BBP. Het geactualiseerde stabiliteitsprogramma voorziet een verdere daling van het begrotingstekort tot 0,1% in 2003 door een strenge beheersing van de uitgaven, die ook een verlaging van de belastingdruk mogelijk zal maken. Op middellange termijn zullen de openbare financiën, en vooral het pensioenstelsel, steeds meer onder druk komen te staan door de vergrijzing van de bevolking. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. betere begrotingsresultaten dan voor 2000 en 2001 zijn gepland, en dus een snellere reductie van de schuldquote, tegen de achtergrond van een conjunctuuropleving die vermoedelijk sterker zal zijn dan in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma is verondersteld;
- ii. ten minste een primair overschot van 5,0% van het BBP in 2000 en 2001 als vooropgezet in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma, met name door een strenge controle op de lopende primaire uitgaven;
- iii. op middellange termijn de stijging van de verhouding tussen de pensioenuitgaven en het BBP in de hand houden; daartoe zo spoedig mogelijk beginnen aan een herziening van het pensioenstelsel en

verdere hervormingen ervan, mede door bevordering van de expansie van pensioenfondsvoorzieningen; en

- iv. het geplande privatiseringsprogramma binnen de gestelde termijnen uitvoeren en waar mogelijk bespoedigen, vooral in de sectoren energie en vervoer; de opbrengsten van privatiseringen gebruiken om de staatsschuld te verlagen.

Productmarkten

Italië is relatief minder in de Europese productmarkten geïntegreerd dan de andere grote lidstaten. De internationale aanwezigheid van Italiaanse bedrijven is geringer dan van een land van die omvang mag worden verwacht. Het prijspeil ligt echter ver onder het EU-gemiddelde en de productiviteitsresultaten zijn ongeveer dezelfde als die van Frankrijk en Duitsland. Verschillende hervormingen zijn uitgevoerd waardoor de werking van de productmarkten is verbeterd, vooral op het gebied van de privatisering en de liberalisatie van nutsvoorzieningen en de verlichting van de administratieve formaliteiten voor het MKB. Derhalve dient Italië prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de omzetting van de internemarktwetgeving voor sociale zaken, welke in verhouding tot de andere lidstaten ontoereikend is, en de markt van de overheidsaanbestedingen waar zich kennelijk problemen voordoen;
- ii. verdere verlaging van de staatssteun buiten de landbouw en verbetering van de samenstelling ervan, want in verhouding tot het BBP heeft Italië hier een van de hoogste percentages in de EU en het aandeel van de regionale steun is gestegen ten nadele van andere horizontale doelstellingen;

- iii. voortzetting van de vereenvoudiging van de regelgeving voor het bedrijfsleven en de ontwikkeling van een eenloketsysteem; en
- iv. initiatieven ter bevordering van O&O en innovatie, gezien de zeer lage verhouding tussen de O&O-uitgaven en het BBP.

Kapitaalmarkt

Aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt naar de ontwikkeling van diepere en meer geïntegreerde financiële markten en een risicokapitaalmarkt. De Italiaanse aandelenmarkten groeien tegen een snel tempo, mede dankzij de uitgebreide privatiseringsprogramma's. Ook het durfkapitaal en de onderhandse financiering hebben in de laatste jaren een snelle expansie vertoond, en de oprichting van de Nuovo Mercato zal tot deze ontwikkeling bijdragen. Toch blijft de durfkapitaalmarkt onderontwikkeld. Derhalve dient Italië prioriteit te geven aan het volgende:

- i. bevordering van de ontwikkeling van de durfkapitaalmarkt, in het bijzonder door verdere verbetering van het fiscale kader voor risicokapitaal, stimulering van de beleggingen van institutionele beleggers op de beurs en in durfkapitaal, en hervorming van de faillissementswetgeving.

Arbeidsmarkt

Ondanks de recente beperkte verbeteringen blijft de situatie op de arbeidsmarkt moeilijk: laag werkgelegenheidspercentage, hoge structurele werkloosheid en grote regionale verschillen. De segmentatie van de arbeidsmarkt, atypische arbeidscontracten, de grote informele economie en de ongelijke verdeling van de werkloosheid tussen bevolkingsgroepen en regio's wijzen op structurele problemen. Veel achterliggende structuren zijn ongunstig voor de

werkgelegenheid, zoals de hoge belastingdruk op de arbeid, de te soepele uitkeringsregelingen in combinatie met een strenge wetgeving op de arbeidsbescherming en een ingewikkeld loononderhandelingsstelsel. Er zijn al belangrijke inspanningen geleverd om de belasting op de arbeid te verminderen, de administratie te moderniseren en nieuwe structuren voor hervormingen in te voeren, maar deze maatregelen hebben nog geen vruchten afgeworpen. Er is duidelijk behoefte aan aanvulling ervan door algemene structurele maatregelen. Derhalve dient Italië prioriteit te geven aan het volgende:

- i. herstel van het evenwicht in de bescherming die wordt geleverd door de sociale zekerheid en de wetgeving op de arbeidsbescherming, en versterking van de actieve arbeidsmarktmaatregelen; de verbetering van de werkloosheidsverzekering combineren met een grotere flexibiliteit van de wetgeving op de arbeidsbescherming en strengere criteria voor pensioenen en andere sociale uitkeringen, terwijl ook moet worden voorzien in beschikbaarheidseisen en stimulansen om deel te nemen aan actieve arbeidsmarktprogramma's;
- ii. bevordering van de arbeidsmarktflexibiliteit, en in het bijzonder extra inspanningen ter bevordering van de loonflexibiliteit overeenkomstig de productiviteitsverschillen tussen de regio's; en
- iii. verdere inspanningen om de belasting op de arbeid te verlagen, en nauw toezicht op de ontwikkelingen, vooral op de effecten van tijdelijke fiscale en sociale premie maatregelen ten behoeve van benadeelde groepen en regio's.

9. LUXEMBURG

De reële groei was bijzonder hoog in 1999 ondanks de ongunstige externe ontwikkelingen, en verwacht wordt dat de groei krachtig zal blijven. De werkloosheid is nog steeds zeer laag en er is enige opwaartse druk op de prijzen.

Begrotingspolitiek

Dankzij de snelle economische groei en de daaruit voortvloeiende hoge belastingopbrengsten heeft Luxemburg al verscheidene jaren een royaal begrotingsoverschot. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. de lopende overheidsuitgaven nauwgezet controleren om de verwezenlijking van de begrotingsdoelstellingen veilig te stellen en tegelijkertijd ruimte te scheppen voor een verlaging van de belastingdruk, zoals gepland in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma; en
- ii. de gezonde begrotingspolitiek vergezeld doen gaan van hervormingen, met name van de sociale zekerheid, die nodig zijn om de leefbaarheid van het stelsel op lange termijn te verzekeren en zich voor te bereiden op de uitdagingen van de vergrijzing van de bevolking.

Productmarkten

De Luxemburgse economie is zeer goed geïntegreerd in de Europese productmarkten en de macro-economische resultaten zijn uitstekend, maar minder vorderingen zijn gemaakt met een structuurbeleid dat gericht is op verbetering van de werking van de productmarkten. Maar ook hier valt vooruitgang vast te stellen. De afschaffing van de prijsregulering en de regionale steunregelingen die voor de nabije toekomst is gepland, is bijzonder welkom.

Derhalve dient Luxemburg prioriteit te geven aan het volgende:

- i. bespoediging van de omzetting van de internemarktwetgeving, vooral voor vervoer, motorvoertuigen, fytosanitaire controles en sociale zaken;
- ii. invoering van een nieuwe concurrentiewet die een actiever concurrentiebeleid mogelijk maakt en de concurrentieautoriteiten de bevoegdheid geeft voor de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag; en
- iii. voorwaarden scheppen om de meest recente ontwikkelingen van de informatiemaatschappij bij te houden, vooral omdat de penetratie van ICT zo laat is begonnen voor een land met een hoge levensstandaard dat Luxemburg is.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarktresultaten van Luxemburg zijn goed: het laagste werkloosheidspercentage en het hoogste binnenlandse werkgelegenheidspercentage in de EU, met een sterke afhankelijkheid van grensarbeiders. Het nationale werkgelegenheidspercentage is niet uitstekend, want de participatiegraad van vrouwen en oudere werknemers is laag. Er zijn geen belangrijke problemen wat betreft de werking van de arbeidsmarkt, maar bepaalde belasting- en uitkeringsstructuren zijn niet zo gunstig voor de werkgelegenheid. Derhalve dient Luxemburg prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de belastingen en de sociale zekerheid onderzoeken op negatieve prikkels die de participatie kunnen afremmen, en inspanningen blijven leveren om het nationale werkgelegenheidspercentage te verhogen, vooral dat van vrouwen en oudere werknemers.

10. NEDERLAND

Na de hoge groei van 1998 is de economische bedrijvigheid in 1999 nauwelijks vertraagd. Daardoor bleef de werkgelegenheid tegen een snel tempo toenemen en viel de werkloosheid terug tot een peil dat niet meer was gezien sedert het begin van de jaren zeventig. In 2000 zal de groei waarschijnlijk versnellen als gevolg van de verbetering van de externe economische situatie. De snelle groei en de geleidelijk krappere wordende arbeidsmarkt leiden tot bezorgdheid over de ontwikkeling van de prijzen en nog meer die van de lonen, die thans aanzienlijk sneller oplopen dan in de buurlanden.

Begrotingspolitiek

De sterke economische groei heeft de belastingontvangsten in 1999 doen toenemen, zodat het tekort, waarvan aan het begin van het jaar werd verwacht dat het zou stijgen, omsloeg in een overschot van 0,5% van het BBP. Sedert het midden van de jaren negentig bestaat de begrotingsstrategie erin het aandeel van de overheidsuitgaven te verlagen door stijgingsmaxima vast te stellen, teneinde de belastingdruk te verlichten en tegelijkertijd het begrotingstekort te verkleinen. Voor 2001 is een belangrijke belastinghervorming gepland, bestaande uit een verlaging van de personenbelastingen en een verhoging van de indirecte belastingen. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. verhoging van het in 1999 bereikte overschot in 2000 wegens de gunstige groeivoorzichten; bereid blijven al in 2000 een strakkere begrotingspolitiek te voeren indien de inflatoire druk toeneemt tot meer dan de versnelling die wordt veroorzaakt door de stijging van de invoerprijzen en vooral indien de huidige trend van loonstijgingen zich voortzet; en
- ii. de overheidsuitgaven in 2001 strikt onder controle houden om te zorgen dat de verslechtering van de begrotingssituatie die het gevolg zal zijn van de vermindering van de belastingopbrengsten ten gevolge van de belastinghervorming, beperkt en tijdelijk blijft.

Productmarkten

Nederland is sterk geïntegreerd in de Europese economie en zijn productmarkten functioneren vrij goed. De structuurhervormingen hebben effect gehad, ook al zijn er nog problemen met de omzetting en de tenuitvoerlegging van de internemarktwetgeving (voor vervoer en overheidsaanbestedingen). Het concurrentiebeleid dient nog te worden versterkt, alsook de liberalisatie van de sectoren energie en vervoer. Het aandeel van de particuliere sector in de financiering van O&O is relatief klein en de overdracht van technologie tussen openbaar en particulier onderzoek is ontoereikend. Derhalve dient Nederland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. zorgen voor een betere handhaving van de richtlijnen inzake overheidsaanbestedingen, want het aandeel van de in het Publicatieblad uitgeschreven aanbestedingen in het totaal van de overheidsaanbestedingen is één van de laagste in de Unie;
- ii. voortgaan met de hervorming van de regelgeving en het privatiseringsproces om de netwerkindustrieën open te stellen voor de mededinging; in het bijzonder de omzetting van de internemarktrichtlijnen op het gebied van vervoer bespoedigen; regelgeving vaststellen voor de toegang tot het kabelnet om machtsposities van kabelbedrijven in de telefonie en de internetdiensten te voorkomen; en
- iii. verdere maatregelen nemen om de particuliere sector meer te betrekken bij O&O en de overdracht van technologie tussen openbaar en particulier onderzoek te stimuleren.

Kapitaalmarkt

De aandelenmarkt en de durfkapitaalmarkt in Nederland zijn volgegroeid en concurrerend. De durfkapitaalmarkt is in de laatste jaren sterk gegroeid, deels wegens het gunstige belastingklimaat voorwaarden. De investeringen in beginnende bedrijven blijven echter nog vrij beperkt. Derhalve dient Nederland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de inspanningen concentreren op aanloopinvesteringen; overwegen de voorbeelden van goede praktijken die in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal zijn voorgesteld in te voeren ter bevordering van innoverende aandelen- en optiebezittingen voor werknemers.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarktresultaten van Nederland waren de laatste jaren bij de beste in de EU, grotendeels dankzij de algemene strategie van structuurhervormingen. Door de hervorming van belastingen en sociale zekerheid is de belastingdruk op de arbeid verlicht en zijn de arbeidsstimulansen verbeterd. Maatregelen zijn genomen om het arbeidsaanbod te verhogen bij bepaalde groepen, zoals oudere werknemers en WAO-ers (arbeidsongeschikten). Er zijn echter nog belangrijke structurele onevenwichtigheden, omdat een groot gedeelte van de bevolking in de actieve leeftijd in de passieve regelingen (werkloosheid en arbeidsongeschiktheid) blijft. Derhalve dient Nederland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. streven naar verdere verbetering van het systeem van belastingen en sociale zekerheid om een einde te maken aan de negatieve prikkels die participatie aan de arbeidsmarkt afremmen, in het bijzonder die van vrouwen en oudere werknemers; resoluut voortgaan met de terugdringing van het hoge aantal personen die buiten de arbeidsmarkt en in een passieve sociale regeling blijven.

11. OOSTENRIJK

Oostenrijk beleeft een versnelling van de economische groei door een evenwichtige opleving van alle vraagcomponenten, waaronder vooral het gezinsverbruik. De werkgelegenheid zal zich vermoedelijk nog verder uitbreiden en, daar het arbeidsaanbod elastisch blijft, voor een deel leiden tot een afname van de werkloosheid.

Begrotingspolitiek

Oostenrijk heeft in 1999 vorderingen gemaakt bij de consolidatie van zijn overheidsfinanciën: het begrotingstekort is gedaald tot 2% van het BBP, hetgeen het streefcijfer is van het oorspronkelijke stabiliteitsprogramma. Tegen de achtergrond van een belangrijke belastingverlichting in het kader van de hervorming van de inkomstenbelastingen voorspelt het geactualiseerde stabiliteitsprogramma een begrotingstekort van 1,7% van het BBP in 2000 en een verdere daling daarna. Dit zal evenwel worden bereikt dankzij vergaande eenmalige maatregelen. Om de overheidsrekeningen op middellange en lange termijn duurzaam te verbeteren, zijn in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma belangrijke structurele maatregelen, in de eerste plaats op het gebied van pensioenen en gezondheidszorg, gepland. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. ten minste het streefcijfer van 1,7% van het BBP voor het begrotingstekort in 2000 halen, zodat de schuldquote duurzaam kan worden teruggedrongen; sterk besnoeien op de uitgaven en een strenge begrotingscontrole in acht nemen om de kosten te kunnen dragen van de hervorming van de inkomstenbelastingen en de gezinsbijslagen;
- ii. de in 2000 genomen eenmalige maatregelen vervangen door maatregelen met een permanent karakter, teneinde de openbare financiën op een duurzaam pad te brengen; en

- iii. de aangekondigde pensioenhervorming ten uitvoer leggen, die tot doel heeft de gemiddelde pensioenleeftijd vanaf 2001 te verhogen, en hervormingen uitvoeren om de overwegend door een omslagstelsel gefinancierde pensioenen een gezondere basis te geven.

Productmarkten

Oostenrijk integreert snel in het Europese handelssysteem, maar het loopt achter op het gebied van buitenlandse directe investeringen en grensoverschrijdende fusies en overnames. Oostenrijk heeft gekozen voor een vrij voorzichtige aanpak van de hervorming van de productmarkten. Toch zijn al vorderingen gemaakt bij de omzetting van de internemarktwetgeving, de versterking van de concurrentiebeleid en de liberalisatie van de telecomsector. Ook zijn initiatieven genomen ter vereenvoudiging van de procedures voor de oprichting van nieuwe bedrijven en heeft Oostenrijk het ambitieuze doel de O&O-uitgaven tegen het jaar 2005 op te trekken tot 2,5% van het BBP (tegen 1,6% in 1998). Derhalve dient Oostenrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. voortwerken aan de omzetting van de communautaire richtlijnen inzake overheidsaanbestedingen, in het bijzonder op provinciaal niveau waar dit is uitgesteld;
- ii. de hervorming van de regelgeving voor de sectoren energie en vervoer bespoedigen, teneinde hier tot effectieve concurrentie te komen; en
- iii. verdere maatregelen nemen om de betrokkenheid van de particuliere sector bij O&O te vergroten en de overdracht van technologie tussen openbaar en particulier onderzoek te stimuleren.

Kapitaalmarkt

De overheid heeft verschillende hervormingen ondernomen om de aandelen- en de risicokapitaalmarkt te stimuleren. De aandelenmarkt blijft echter klein en de durfkapitaalinvesteringen zijn gering en gericht op de latere bedrijfsstadia. Derhalve dient Oostenrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de toezichtstructuren versterken, het ondernemingsbestuur verbeteren, de belemmeringen voor de beleggingen van institutionele beleggers in aandelen opheffen en fiscale stimulansen geven aan aandelen- en risicokapitaalinvesteringen; en
- ii. de acties uit het risicokapitaalactieplan 1998 ten uitvoer leggen, vooral die betreffende de belasting op nieuwe bedrijven en de investeringen in durfkapitaal, de faillissementswetgeving en de bevordering van aandelenopties.

Arbeidsmarkt

De Oostenrijkse arbeidsmarkt vertoont vrij goede resultaten. De werkloosheid is laag en de werkgelegenheid hoog. De participatiegraad van oudere werknemers ligt echter onder het EU-gemiddelde, deels wegens de negatieve prikkels die uitgaan van het systeem van vervroegde uittreding. Een ander kenmerk van de Oostenrijkse arbeidsmarkt is de goede samenwerking van de sociale partners, die een voorbeeld kan zijn voor veel andere landen. Derhalve dient Oostenrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. snel de aangekondigde hervormingen tot verhoging van de leeftijd van vervroegde uittreding ten uitvoer leggen en strengere uitkeringscriteria aanleggen, welke nodig zijn wegens de relatief krappe arbeidsmarkt; de pensioenhervorming vergezeld doen gaan van andere op oudere werknemers gerichte maatregelen, teneinde een toename van de werkloosheid bij deze leeftijdsgroep te voorkomen; en
- ii. de hoge belastingdruk op de arbeid verder verlagen, met bijzondere aandacht voor probleemgroepen op de arbeidsmarkt.

12. PORTUGAL

Na de vertraging van de binnenlandse en de buitenlandse vraag in 1999 begon de uitvoer in de tweede helft van 1999 aan te trekken, hetgeen wijst op een versnelling van de economische bedrijvigheid in 2000. De werkgelegenheidsschepping zal in 2000 krachtig blijven, maar iets trager als gevolg van een meer evenwichtige samenstelling van de groei. Het tekort op de lopende rekening wordt groter en de schulden van de particuliere sector zijn snel gestegen.

Begrotingspolitiek

Het begrotingstekort is in 1999 afgenomen tot 2% van het BBP, hetgeen het streefcijfer is van het oorspronkelijke stabiliteitsprogramma. Volgens het geactualiseerde stabiliteitsprogramma zal het tekort in 2000 worden teruggedrongen tot 1,5% en tot nog minder in de jaren daarna. De tekortreductie in 2000 is het gevolg van een scherpe stijging van de belastingontvangsten, die te danken is aan een meer doelmatige inning en de geplande verhoging van de totale uitgaven ruimschoots zal compenseren. Om de begrotingsconsolidatie op middellange termijn te ondersteunen zijn in het geactualiseerde stabiliteitsprogramma verschillende hervormingen gepland, met als voornaamste de invoering van een nieuwe basiswet voor de begroting, een nieuwe pensioenwet en maatregelen in de ziekteverzekering. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. ten minste het streefcijfer van 1,5% voor het begrotingstekort in 2000 halen, hetgeen een strenge controle op de lopende primaire uitgaven impliceert, welke in de laatste jaren sterk zijn gestegen; in dit verband de in de begroting 2000 bevroren bedragen niet besteden als dat nodig is om het tekortstreefcijfer te halen, en aldus een buffer creëren tegen een mogelijke daling van de belastingopbrengsten;
- ii. zorgen dat de begrotingspolitiek bijdraagt tot een meer evenwichtige beleidsmix waarmee de belangrijke

onevenwichtigheden in de Portugese economie kunnen worden gecorrigeerd; daartoe voor 2001 een ambitieuzer tekortstreefcijfer vaststellen dan de 1,1% van het geactualiseerde stabiliteitsprogramma, en de algemene consolidatie-inspanning die in het programma is gepland zo spoedig mogelijk leveren; en

- iii. vóór het einde van 2000 de nieuwe basiswet voor de begroting goedkeuren, waardoor de begroting op meerjarige basis zal worden opgesteld, teneinde de effecten van beleidsbeslissingen op middellange termijn beter te kunnen vaststellen; dringend een aantal hervormingen met budgettaire gevolgen ten uitvoer leggen, waaronder de aangekondigde maatregelen voor de gezondheidszorg en een nieuwe pensioenwet, teneinde de financiële positie van de sociale zekerheid te versterken om het vergrijzingsprobleem beter te kunnen opvangen.

Productmarkten

De Portugese economie is redelijk goed geïntegreerd in de Europese productmarkten. De internationale aanwezigheid van het Portugese bedrijfsleven is relatief gering. Er zijn vorderingen gemaakt met de omzetting van de internemarktwetgeving en de liberalisatie van de sectoren telecommunicatie en energie. De productiviteit en de O&O-uitgaven blijven evenwel van de laagste in de EU. Derhalve dient Portugal prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de omzetting van de internemarktwetgeving, vooral die voor de sector vervoer, verbeteren, want het omzettingspercentage van Portugal is ondanks de gemaakte vorderingen nog zeer laag;
- ii. de aanzienlijk toegenomen staatssteun verminderen en maatregelen nemen om de concurrentiewetgeving beter af te stemmen op die van de Europese Unie en de onafhankelijkheid van de concurrentieautoriteit te versterken;

- iii. nauw toezicht uitoefenen op de doeltreffendheid van de verschillende maatregelen die zijn genomen om de administratieve procedures te vereenvoudigen en de kosten ervan te verlagen in verband met het hoge aandeel van het MKB in de werkgelegenheid; en
- iv. verdere inspanningen leveren om O&O en de verspreiding van ICT te bevorderen, in het bijzonder door stimulansen te creëren om de particuliere sector meer bij O&O te betrekken.

Kapitaalmarkt

Door de extensieve privatiseringen, de invoering van de euro en de overschakeling op elektronische handel zijn de volgroei, de diepte en de doelmatigheid van de Portugese beurs vergroot. Vorderingen zijn ook gemaakt bij de tenuitvoerlegging van de EG-richtlijnen voor de financiële diensten. Ondanks het initiatief ter verbetering van het wettelijk kader voor durfkapitaal blijven de durfkapitaalinvesteringen gering en uiterst afhankelijk van steun uit openbare middelen. Derhalve dient Portugal prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de durfkapitaalmarkt verder ontwikkelen en de fiscale voorwaarden herzien om de relatieve kosten van risicokapitaal in verhouding tot de andere financieringsinstrumenten te verlagen.

Arbeidsmarkt

De Portugese arbeidsmarkt geeft betere resultaten te zien dan die van vele andere lidstaten. Het voltijdsequivalent van het werkgelegenheidspercentage is een van de hoogste in de EU. Eén van de ernstigste problemen tijdens het inhaalproces van de Portugese economie is het lage onderwijspeil van de beroepsbevolking. Hoewel dit bij de jongere werknemers aanzienlijk beter is dan bij de oudere generaties, is er nog een grote achterstand op andere lidstaten. De wetgeving op de arbeidsbescherming wordt als vrij streng beschouwd, zodat vastetermijncontracten steeds belangrijker worden. Derhalve dient Portugal prioriteit te geven aan het volgende:

- i. onderwijs en opleiding verbeteren om de inzetbaarheid en aanpasbaarheid van de beroepsbevolking te vergroten, en dit vergezeld doen gaan van een aangepast uitkeringssysteem, zodat de nodige stimulansen worden gegeven om deel te nemen aan de actieve arbeidsmarktmaatregelen en om openstaande betrekkingen te aanvaarden; en
- ii. voortgaan met het beleid van tenuitvoerlegging van een aantal wetten ter verbetering van de arbeidsmarkresultaten, zoals versoepeling van de regels inzake ontslag en tewerkstelling, en de invoering van meer flexibiliteit in de werktijden teneinde de flexibiliteit van de arbeidsmarkt te vergroten.

13. FINLAND

De snelle economische groei van de laatste jaren werd aangedreven door de dynamische uitvoer van hoogtechnologische producten. De binnenlandse vraag heeft zich hersteld van de recessie en de werkgelegenheid breidt zich uit, hoewel de, voornamelijk structurele, werkloosheid hoog blijft. De sterke groei en de strenge begrotingscontrole hebben geleid tot een zeer succesvolle begrotingsconsolidatie. Door het vooruitzicht op een blijvend krachtige groei ontstaat echter gevaar voor oververhitting.

Begrotingspolitiek

Het begrotingsoverschot is gestegen van 1,3% van het BBP in 1998 tot 2,3% in 1999. Volgens het geactualiseerde stabiliteitsprogramma zal het in de periode 2000-2003 boven de 4% van het BBP blijven en zullen zich vooral veranderingen voordoen bij het overschot van de centrale overheid. De ontwikkeling van het overschot zal worden bepaald door de timing van de verlaging van de lasten op de arbeid; de regering wil deze tegen 2003 verminderen met 1,5% van het BBP. De overschotten zijn nodig om zich voor te bereiden op de gevolgen van de snelle vergrijzing van de bevolking. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. de stringente koers van de begroting 2000 aanhouden gezien het risico van oververhitting, en reeds in 2000 bereid zijn tot verdere restricties indien dit risico groter wordt;
- ii. het begrotingskort blijven opvoeren door verlaging van de overheidsuitgaven in percent van het BBP; daartoe krachtig de hand houden aan de uitgavenrichtsnoeren voor de periode 2001-2004 die in maart 2000 bekend zijn gemaakt; en
- iii. de hoge belastingdruk op de arbeid nog verder verlichten zoals in 1999 en 2000 en als onderdeel van de herstructurering van het belastingsysteem, met als doel de werkgelegenheidsschepping te ondersteunen.

Productmarkten

De integratie van de Finse economie in de Europese productmarkten is verbeterd sedert het land is toegetreden tot de EU. Finland heeft aanzienlijke en snelle vorderingen gemaakt bij de omzetting van de internemarktwetgeving en de liberalisatie van de sectoren telecommunicatie en elektriciteit. De reeds belangrijke O&O-uitgaven zijn sedert het midden van de jaren negentig nog opgedreven. Verbeteringen zijn evenwel mogelijk wat betreft het prijspeil en de productiviteit in de Finse economie, als het probleem van de ontoereikende concurrentie in bepaalde sectoren is opgelost. Derhalve dient Finland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de concurrentie in een aantal sectoren, vooral de detailhandel en het bankwezen, uitbreiden; de concurrentiewetgeving hervormen zodat de concurrentieautoriteit bevoegdheid krijgt voor de tenuitvoerlegging van de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag; en
- ii. de markten voor overheidsaanbestedingen en openbare diensten meer openstellen teneinde de kosten te verlagen en de kwaliteit te verhogen.

Kapitaalmarkt

De Finse aandelenmarkt is in de laatste jaren aanzienlijk gegroeid, zowel wat betreft kapitalisatie als het aantal genoteerde bedrijven. De durfkapitaalmarkt is actief, en de recente oprichting van een markt voor snel groeiende bedrijven zal de ontwikkeling op het gebied van risicokapitaal bevorderen. Op dit laatste gebied zijn echter nog inspanningen nodig. Derhalve dient Finland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. bijzondere aandacht besteden aan de voorbeelden van goede praktijken die in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal zijn gegeven wat betreft de faillissementswetgeving en de bevordering van innoverende aandelen- en optiebezittingen voor werknemers; en

- ii. de activiteit van de institutionele beleggers op de aandelenmarkten verder stimuleren.

Arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt is in 1999 sterk verbeterd. De werkloosheid ligt echter nog steeds boven het EU-gemiddelde en, wat nog belangrijker is, zij is vrijwel volledig van structurele aard. Andere belangrijke problemen zijn de uitkeringsafhankelijkheid van grote groepen van de beroepsbevolking, de hoge belasting op de arbeid en de beperkte loonspreiding. Aanzienlijke inspanningen zijn geleverd om de belastingdruk op de arbeid te verlichten en de kwaliteit en intensiteit van de actieve arbeidsmarktmaatregelen te verhogen.

Deze inspanningen moeten worden aangevuld met hervormingen van de sociale zekerheid, zodat deze de activeringsprogramma's ondersteunt en de achterliggende structuren de werkgelegenheid meer stimuleren. Derhalve dient Finland prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de sociale zekerheid herzien om de werkwillegheid te verhogen, het werkzoeken doeltreffender te maken en voldoende stimulansen te geven om werkaanbiedingen aan te nemen en actief te blijven; en
- ii. de recente beleidskoers aanhouden om de belastingdruk op de arbeid te verlichten en in het bijzonder de marginale belastingtarieven op de laagste lonen te verlagen.

14. ZWEDEN

Verwacht wordt dat de Zweedse economie in 2000 een meer dan trendmatige groei zal blijven kennen dankzij de krachtig blijvende binnenlandse vraag en uitvoer. Tegen de achtergrond van een krachtige vraag in combinatie met een lage inflatoire druk zal de werkgelegenheid zich verder uitbreiden en de werkloosheid afnemen. Er kunnen echter aanbodbeperkingen ontstaan die een opwaartse druk uitoefenen op de prijzen, niet in de laatste plaats door de verkrapping van de arbeidsmarkt.

Begrotingspolitiek

In 1999 bedroeg het begrotingsoverschot evenals in 1998 1,9% van het BBP. Volgens het geactualiseerde convergentieprogramma zal in 2000 en daarna een begrotingsoverschot van ten minste 2% worden gehaald. Dit is het resultaat van een volgehouden uitgavencontrole, die ook moet leiden tot een verlaging van de belastingquote. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. een strakkere begrotingspolitiek voeren in het licht van de dynamische groeiomstandigheden, teneinde de monetaire politiek te steunen bij de verwezenlijking van prijsstabiliteit, gelet op het toegenomen risico van aanbodbeperkingen in de nabije toekomst;
- ii. dit jaar en volgend jaar een strenge controle uitoefenen op de uitgaven, waarvan de begrotingsvooruitzichten in hoge mate afhankelijk zijn, zodat de verhouding tussen de overheidsuitgaven en het BBP gestaag kan worden teruggedrongen; en
- iii. verdere verlichting van de belastingdruk, die hoog blijft ondanks de belastingverlagingen in 2000.

Productmarkten

Zweden integreert zich steeds beter in de communautaire markten en is voorbeeldig wat

betreft de omzetting van de internemarktwetgeving in nationale voorschriften. De staatssteun is laag. De O&O-uitgaven zijn de hoogste van de 15 lidstaten. Een grote inspanning is geleverd om de netwerkindustriën te dereguleren. Er is echter ruimte voor verbetering van het prijspeil en de productiviteit in de Zweedse economie, als het probleem van de ontoereikende concurrentie in bepaalde sectoren wordt opgelost. Derhalve dient Zweden prioriteit te geven aan het volgende:

- i. verdere afschaffing van regulering die de concurrentie in de detailhandel, de bouw en de farmaceutische sector verhindert of beperkt, hoewel het uiteraard moeilijk is volledige concurrentie tot stand te brengen in een land met een groot aantal dunbevolkte regio's; de concurrentieautoriteit, zoals momenteel door de regering wordt overwogen, de bevoegdheid voor de toepassing van de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag geven;
- ii. de initiatieven voortzetten om de concurrentie in spoorweg-, lucht- en busvervoer te verbeteren; en
- iii. krachtig uitvoering geven aan de initiatieven ter verbetering van de markt voor overheidsaanbestedingen en de levering van overheidsdiensten.

Kapitaalmarkt

De Zweedse kapitaalmarkt wordt gekenmerkt door snelle mondialisering, technologische veranderingen en toenemende durfkapitaalinvesteringen. De durfkapitaalmarkt is actief. Zij is geëvolueerd van een klein aantal hoofdzakelijk openbare spelers tot een groot aantal particuliere spelers. Toch hebben bedrijven in het aanloopstadium en bedrijven die geen deel uitmaken van de groeisectoren nog moeilijkheden om kapitaal aan te trekken. Derhalve dient Zweden prioriteit te geven aan het volgende:

- i. verdere inspanningen leveren om de toegang tot risicokapitaal te vergemakkelijken, vooral voor kleine

bedrijven buiten de hightechsectoren; de invoering overwegen van de voorbeelden van goede praktijken die in de mededeling van oktober 1999 over risicokapitaal zijn voorgesteld voor de belastingen en de bevordering van innoverende aandelen- en optiebezitregelingen voor werknemers.

Arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt is in 1999 aanzienlijk verbeterd en het werkgelegenheidspercentage, vooral de participatiegraad van vrouwen, is een van de hoogste in de Unie. Ondanks de reeds genomen maatregelen is de belasting op de arbeid nog zeer hoog en het uitkeringssysteem royaal. De Zweedse overheid richt haar arbeidsmarktbeleid in hoge mate op verbetering van het menselijk kapitaal. De actieve arbeidsmarktprogramma's

worden gestroomlijnd om de doelmatigheid ervan te verbeteren, want het is noodzakelijk de programma's te blijven richten op de huidige en de potentiële langdurig werklozen en op de behoeften van de arbeidsmarkt. Derhalve dient Zweden prioriteit te geven aan het volgende:

- i. bijkomende maatregelen nemen om de hoge belastingdruk op het arbeidsinkomen te verlichten, vooral ten behoeve van de laagstbetaalden; en
- ii. de uitkerings- en bijstandsregelingen verder aanpassen door verduidelijking van de criteria, beperking van de uitkeringsduur via activeringsmaatregelen, verbetering van de administratie en doeltreffende prikkels aan werklozen om een baan aan te nemen.

15. VERENIGD KONINKRIJK

De groei overtrof in 1999 de verwachtingen en voor 2000 wordt een nog krachtigere en meer dan trendmatige groei verwacht zonder belangrijke stijging van de inflatie. De situatie op de arbeidsmarkt blijft gunstig en, terwijl de arbeidsinkomsten tekenen van stijging vertonen, zullen de reeds getroffen overheidsmaatregelen ter bevordering van de werkgelegenheidskansen en ter verbetering van de aantrekkelijkheid van de arbeid, de risico's beperken dat de groei leidt tot hogere spanningen op de arbeidsmarkt.

Begrotingspolitiek

Het begrotingsoverschot bedroeg in 1999 1,2% van het BBP. Voor het begrotingsjaar 1999-2000 wordt een overschot van 1,3% verwacht, terwijl de prognose in het geactualiseerde convergentieprogramma nog 0,3% was. In de begroting van maart zijn de uitgaven op bepaalde gebieden verhoogd; ook zijn er plannen om het aandeel van de overheidsinvesteringen in het BBP, dat nog zeer laag is, meer dan voorheen was aangekondigd op te trekken. Toch wordt voor het begrotingsjaar 2000-2001 nog een comfortabel overschot verwacht. Derhalve dient de begrotingspolitiek op het volgende te worden gericht:

- i. de achterliggende situatie van de overheidsfinanciën in grote lijnen ongewijzigd laten, rekening houdend met de conjunctuurontwikkelingen; erop toezien dat eventuele nieuwe uitgaven of belastingmaatregelen in overeenstemming zijn met deze doelstelling; en
- ii. voortgaan met het beleid van sterke verhoging van de verhouding tussen de openbare investeringen in vaste activa en het BBP, tegen de achtergrond van een strenge controle op de totale overheidsuitgaven.

Productmarkten

De economie van het Verenigd Koninkrijk is sterk blootgesteld aan de internationale concurrentie. De liberalisatie van de goederen- en dienstenmarkten is in vele opzichten verder

gevorderd dan in de overige lidstaten. Er zijn echter nog problemen, vooral in de vervoersector. Ondanks belangrijke hervormingen ter verbetering van de werking van de productmarkten staat het Verenigd Koninkrijk nog voor het ernstige probleem van een lage productiviteit. De dalende O&O-uitgaven en lage innovatie-intensiteit spelen hierbij wellicht een rol. Het hoge faillissementspercentage en de beroepskwalificatietekorten geen eveneens reden tot bezorgdheid. Derhalve dient het Verenigd Koninkrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de doelmatigheid controleren en indien nodig versterken van de maatregelen die zijn genomen of aangekondigd om de problemen aan te pakken van de afnemende O&O-inspanningen, de lage innovatie-intensiteit, de beroepskwalificatietekorten en het hoge faillissementspercentage in het MKB; en
- ii. een coherente strategie voor de vervoersector ontwikkelen om de problemen aan te pakken van verkeersopstoppingen, onvoldoende investeringen in de spoorwegen en lage kwaliteit van de dienstverlening in het openbaar vervoer.

Kapitaalmarkt

De Britse kapitaalmarkt is volgroeid en concurrerend en er zijn initiatieven genomen om de durfkapitaalmarkten te ontwikkelen. De durfkapitaalinvesteringen in startende bedrijven blijven echter laag in vergelijking met de investeringen in management buy-outs/buy-ins. Hoewel de pensioenfondsen niet door kwantitatieve bedrijfseconomische voorschriften worden verhinderd om in durfkapitaal te beleggen, blijven hun beleggingen op dit gebied gering. Derhalve dient het Verenigde Koninkrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. de redenen analyseren waarom, ondanks het feit dat er geen kwantitatieve bedrijfseconomische beperkingen bestaan, de pensioenfondsen onvoldoende in durfkapitaal beleggen, en maatregelen nemen om deze activiteit te stimuleren.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarktresultaten van het VK waren in de laatste jaren bij de beste in de EU. De recente hervormingen hebben de “actieve welvaartsstaat”-aanpak geïntensiveerd en uitgebreid. Door de belasting- en uitkeringshervormingen zijn de marginale belastingtarieven voor de laagstbetaalden verlaagd en aan gezinnen en gehandicapten arbeidsgebonden voordelen gegeven. Ook is een strategie ontworpen ter verbetering van de kinderbescherming. Diverse maatregelen zijn genomen ten behoeve van plaatsen en regio's met een hoge werkloosheid. Ondanks de over het algemeen goede resultaten is er echter het

probleem van de concentratie van de werkloosheid, waarvan een groot deel van langdurige aard is. Derhalve dient het Verenigd Koninkrijk prioriteit te geven aan het volgende:

- i. inspanningen leveren om het probleem van de concentratie van de werkloosheid in bepaalde achtergestelde gebieden en gemeenschappen aan te pakken, teneinde het aantal gezinnen waarin niemand actief is te verminderen; de preventieve strategie tegen langdurige werkloosheid versterken om werkloze volwassenen, overeenkomstig de werkgelegenheidsrichtsnoeren, binnen twaalf maanden een nieuwe start te geven.